

DIG 107

CIMELIA

Qu

5015

kat.komp.

Qu

5016

DIG 106
kat.komp.

Compt. S.L.

5015-5016

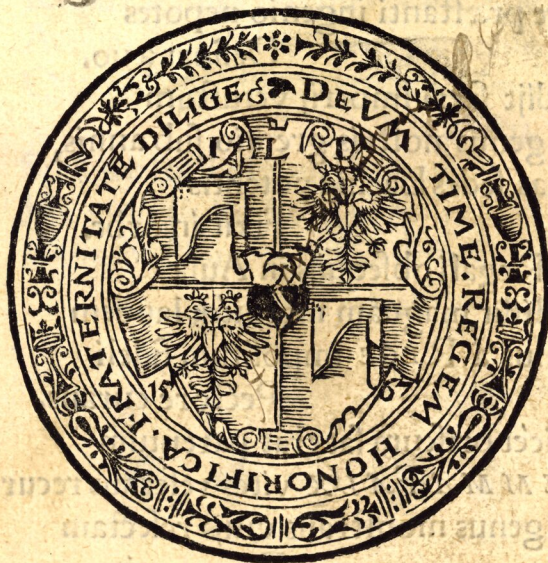
CIMELIA

Sw. 271

LB XIX 335673 J

Cim. Qu 5015-6.

K Epistr do Porzą-
dku y do Arcykutów Prawa Wsą-
deburskiego y Césár-
skiego.

W. D. Exbū.

DE PRÆCLARIS DECIORVM
FAMILIÆ INSIGNIBVS
CARMEN

ANDRÆ TRICESII EQVI-
TIS POLONI.

Florēat vera DECII propago
Laude virtutum, similesq; nullo
Ferre præstanti ingenio nepotes
Desinat æuo.

Prodiit sacri Imperij vetustum
Hoc genus nostris gremio sub annis,
Et suas sedes Lachie potentis
Fixit in orbe.

Sēq; Regali obsequijs in Aula
Tradidit, magnam meruitq; laudem
Munus à REGE impositum fideli
Pectore curans.

Ac licet priscum sat erat parentum
STEMMA FALX vites resecans recurua,
Hoc genus monstrans vitis relectam
Ducere vitam.

Huic tamen præstans meritum, fauorq;
Addidit iunctas AQUILIS BIPENNES,
Quis domus foelix clypeos perornat
TENcinatorum.

At Dei

At Dei nutu esse datas videmus,
Denotant mentem siquidem sagacem
Istius gentis, variasq; fausto

Sydere dotes.

Quippè sublimes *ÆQUILÆ* sub auras
Ut volant, sic his etiam alta mens est.

Non humi serpunt, sed in astra magno

Impetu tendunt.

Robur at duras animi *BIPENNES*

Aequat, & veri studium, quod vno

Quamlibet Falsi intrepidè Chimæram

Deicit ictu.

Sit Deo foelix igitur fauente

Ista virtutis studiosa verge

Gens, & illius moritura nunq̃

Gloria crescat.

a ij

AD NOBILEM, ET MVLTIS
DOTIBVS ORNATISSIMVM VIRVM,
IVSTVM LODOVICVM DECIVM.
SECRETARIVM REGIVM. ETCÆT.

ANDREAE TRICESII EQVI-
TIS POLONI

EPIGRAMMA▷

UT cū flammīū homo serenus orbe
Atra nubila Cynthius repellit,
Toto lux oritur repentē cœlo,
Et clarissima tum dies nitescit.
Sic & Saxonici tenebricosis
Postq̃ restituit suam libellis
Lucem Bartholomæus, & nitorem,
Luce cuncta patent Meridiana
Longē clariūs abdita, atq; densas
Antē incognita prorsus ob tenebras.
Hunc tu *IUSTE DECI* tuis iuuaſti
Ritē consilijs, & indē opella
Hæc eius meritō tibi dicatur.
Laus hæc magna tua est, sed illud addas,
Deuotam tibi protegas opellam
Aduersus furias, & æmulorum
Tetrę spicula virulenta lingue.
Scriptorisq; tua benignitate
Fortunas tenues fouere pergas.

Wrodzonemu Pánu

Justowi Ludwikowi Sycowi / Sekretarzowi Jego Królewskiego Ws. Zupnikowi Skuskiemu y Chencinskiemu / Kárbárgowi Wielickiemu. etcet.
Pánu á dobrodzieiowi swo-

iemu.

Jelé kroć w podkaniu / Wrodzony á mnie láskawy Pánie / raczyłeś mi z perwney wiadomości to opowiadać / iż sy ieście do tego czasu żaden nie o-
brał / któryby popráwując małych po-
czátków moich / co wietśię w PRAWIE
Mieyskim / nád mój Porządek / Pol-
skim iezykiem wydał. A to mi W. m.
raczył opowiadać zá ónemi słowy / które mi sy ia każde-
mu / w Przemowie przy Porządku omawiał / iżem one pra-
cę / nie dla tego był podiał y ná świat puscil / abym to
o sobie rozumiał / iżby to moiey głowy było / PRAWÁ wy-
kładac (quoniam NODOSA SCIENTIA IVRIS,) Ale
iżbym óną pracę moją kthórego uczónego Polaká wyz-
wał / któryby z wietśęgo dowcipu swęgo / nie tylko tego
com ia między ludzi podał / dobrze pociośał. Ale owšem
wszystko PRAWO Niemieckie / iakim lepszym porządkiem
ná Polskie przełożył. A tym czasem komu by sye zdało /
aby óney pracy moiey używał. Także zá tym / raczyłeś
mie W. m. wspominać / abym do ónego Porządku y do

Przemowa

Artykułów wszystkich/ ieden Keyestr/ rzędem obiedadła
 napisał. O tym gdy ja zarazem myślił/ iakoby miał
 być ieden Keyestr do wszystkich troich Książek/ gdyż ko-
 żde z osobną/ choć spólem wiązané/ swoje skńczoną li-
 czbę kart maia: W.m. raczyłeś mi sam tu spisaniu tego
 Keyestru/ te droge podać/ która oto spisany/ pod Imie-
 niem W.m. ludziom podawam: y mam za tho/ iż tym
 Keyestrem w nalezieniu tych rzeczy/ które sye w Porząd-
 ku y w Artykułach zamytaię/ każdy myśli swęy dosyć w-
 czyni. y do Speculum Saxonum polskiego nie bärzo sye
 staży/ zwłasczą gdyby tak/ iako iest samo w sobie/ miało
 być na Polskie przelożono. Bo thäm wielki lās/ wielka
 mieśanina / iako o niem ieden wczony w Prawie tak s-
 wiadczy/ In Speculo Saxonum, ingens est coecitas, profundissima
 caligo, cimmerie tenebre, inexplicabiles labyrinthi, omnia confusa,
 cōtorta, multa ambigua. Ale podobno wiele ich widzący ten
 Keyestr/ także y Tytuły/ którym spólem teraz wydał/ y
 Keyestr osobny do nich napisał/ beda mówić: iż lepięy
 było wszystkie troie Książki y stemi Tytuły w iedno/ pod
 iedną liczbą kart przerobić/ y także Keyestr ieden/ wedle
 iedney liczby kart spisać. Co aczem ja był chciał wcz-
 nić/ Ale mie ty przyczyny/ od tego odwiodły. Pięrszą/
 aby mi/ zwłasczą chudsy/ za złe nie mieli/ gdyby piérw-
 sy Porządek z Artykuły piérwey kupiony/ dla tak prze-
 robionego z škoda swoia/ porzucić mieli. Druga / iż y
 bogatszym choć sye tak spólem óny Księgi nie przerobi-
 ły/ ten Keyestr tak spisany/ thakże dosyć wczyni/ iakoby
 też y z nowu przerobione były. A tak y chudszym folgu-
 iac/ y bogatszym dosyć czyniac/ nie dałem ich pod iedną
 liczbą kart przerobić/ alem wolał ten Keyestr / za rādę
 W.m. tak spisać/ y nad to / czelnieysze Tytuły z Prawa
 Maydeburstkieg do piérwsey pracy moiey/ z osobliwem
 Keyestrem przydąć/ aby tego komu by sye podobalo/ do
 tąd wzywiał/ aż kto co wietśzego poda. Albo wszystko Pra-

wo Niemieckie iakiem porządkiem cudnym na Polskie
przekoży. Coby za prawdę była rzecz w Polsce tu rzado-
wi dobremu/ tu przedsey sprawiedliwości użyteczna: aby
także Polacy iako y inne Narody/ Prawa swoje własny
językiem spisane mieli. Aby każdy wedle Prawa/ nie we-
dle czyiego widzenia/ sprawiedliwość swoje miał. Bo
tam pospolicie/ gdzie Praw własnym językiem spisanych
nie ma/ Prokuratorowie nie tak sye sprawiedliwości do-
mawiają/ iako Prawo pokazuje/ ale iako wedle głowy
swoiey czują/ y tak pospolicie mówią/ Czuję wedle Pra-
wa. Sędziowie też wedle widzenia sądzą/ a strony wiele
kroć nie czekając Dekretu na zgodę biorą. Pothym zga-
dzać sye/ albo iedną albo obiedwie szkodzić. y to sobie
na vgodach za nawietśe Prawo przywodzą/ Bro na lu-
dzi dacie/ ten połowice traci/ kto na Boga/ ten wszystko. Którym
sprawam/ około Sprawiedliwości przypatrując sye w
Polsce/ ieden wczony cudzoziemiec/ zwykł mówić/ Duo
sunt mirabilia in Polonia, Vgoda/ y tak mi sye widzi. Vgoda z
tąd dziwna/ iż albo obiedwie stronie vgadzać sye szko-
dować muszą/ albo iedną. Tak mi sye widzi/ albo/ tak mi
sye zda. stąd są dziwne/ iż gdy Prawa dla tego są dane/
aby wedle ich sądzono: przedsy nie tak iako Prawa po-
kazuje/ sądzą: Ale tak iako Prokurator czuje/ y iako sye
Sędziemu widzi. Dziwne to (powiada) sądy/ gdzie Pro-
kurator tak broni iako czuje/ Sędzia tak iako sye mu wi-
dzi sądzi. A strony dla tego/ z škodą swoją vgadzać sye
muszą. To ni stąd w Polsce nie idzie/ iedno iż Praw wła-
snym językiem Polacy spisanych nie mają. Co za przy-
czyną tego/ nie wiem. Iżby w Polsce ludzi wczonych y
tu temu sprawnych nie było/ tego żaden mówić nie mo-
że/ iest dosyć godnych/ którzyby w tem Rzeczypospol. po-
służyć mogli/ by innemi pracami na swych Wzędziech
zabawieni nie byli/ których mianować nie trzeba/ wszy-
stkim tu są znaczni. Wszakże osobliwą godnością od
Boga tu temu obdarzonych/ zamilczec przed W. m. nie

może/ viros

*Mirabilia duo
Polonia*

Przemowa dō P. Justa.

moge/viros graues,linguarum peritiam habentes,viros in contro-
uerfiis Ciuilibus multę experientię, multę lectionis. **Stanisła-**
wá Aychlerá/ Wóytá wyſſzego práwá. á Valerya-
ná Pernuſá Senatora Kráť. W.m. powinowátých/
których ja moge názwać in Ciuitate Craco,Iuris Ciuilis duo
LVminaria magna. którzy/choć ná ſwoich wzedziech zába-
wieni/ zá chásem y w thym Rzeczypoſpolitey/albo ſámi
poſłużyć / albo mnie bedzieli pan Bóg raczył dopó-
moc moga/y z W.m.wespólek:gdýž též W.m.pan Bóg
wielkimi náukámi/ wielkim przyrodzonym dowcipem/
przyemną wymowę/iezyków vmiętnoſciá obdárzyć ra-
czył. Zá któremi dáry Bożemi/ tho z dawná przyſto/ iſz
Król J.Miłoſć/W.m.ná takie wrędy/ná tháť wielkie
ſpráwy przelożyć raczył / które W.m.do tych cháſów ná
ſobie nieſieſz. A idzie to W.m.po rodzie/iſz též nieboſczył
pan Ociec W.m. *IVSTVS LVDOVICVS DECIVS*
tymiz práwie dáry y táž godnoſciá od Boga będąc ob-
dárzony. propter ingenium præſtans,linguam diſertam,virtutem
fidemq,Res ad magnas á *SIGISMUNDO REGE* vocatus, rze-
czy poſpolitey znácznie ſłużył/y Sekretarzem Jęgo Kró-
lewſkiego M.byt. Ná ten cháſ tedy ten Reyeſtr któreſz mi
W.m.ná pominániem ſwoim factus es Dux & Autor,W.m.
przypiſuię/iáko mnie z dawná oſobliwie láſkawemu pá-
nu y dobrodzięciowi/któreſz z áwždy w dolegliwoſciách
ſwoich chutliwá pócieche y obróne znal. Czego iſem był
y ieſtem áwždy wdzięczn/niechay ten málućki wpómi-
nek pracę moję/ku zacnéy ſlawie W.m.wiecznym tego
ſwiádkiem bedzie. A ſtym pánie Boże rácz W.m.dług
w dobrym zdrowiu chowác/y ná wſem błogóſławie.

Dan z domu Sláchetnego Miłokáia Koſle/Celniká
Ruſkiego/ 9. Marcę. 1567.

W. M. ná wſem życzi-
wy á powolny ſłuźebnik

Bartoſz Groicki/Piſarz ná
Cle Króla J.M.K.R.

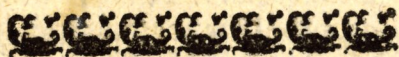
Do Czytelnika o tym

Reyestrze / potrzebne wpo-
minanie.

R V temu Reyestrowi / káskáwy Czytelniku / dwie
są rzeczy potrzebne wiedzieć. Jedną / iż ten Re-
yestr należy tylko ku tym Exemplarzóm / któ-
ré są Druku Krakowskiego pierwszego y wtórego / tak
Porządków iáko y Artykulów : gdzie niemaś w liczbie
kart żadney różnice / oprócz Artykulów Práwa Mayde-
burskiego / wtórego wyrobienia / które sę stało in Anno
D. 1560. gdzie są przydane dwie kárce o Rekomia-
ch y liczba ná nich iest położona fol. 22. 23. Aczkolwiek y ty
dwie kárce włożone téż są do Exemplarzów pierwszego
Druku / ále bez położenia liczby. A tak iesli masz Artyku-
ły pierwszego Druku / á chcesz podług teg Reyestru rzecz
potrzebną w nich kátwiey náleś : potrzeba iest ábys so-
bie ná kárthach liczbe položyl / poczynsly od tych dwu
kart o Rekomia-ach / áż do końca tychże Artykulów Prá-
wa Maydeburskiego / tak / iżby ná pierwszey kárce o Re-
komia-ach stała liczba / 22. ná drugiej 23. Potym ná dru-
gich porządkiem swoim / 24. 25. 26. etcet. áż do ostatney
kárty / ná której ma być liczba / 64. á nie 62. A to dla przy-
czynienia ónych dwu kárth potrzebnych / o Rekomia-ach.
Druga / trzeba wiedzieć / Ponieważ ty Książki troie / nie
iednego czasu / są Drukowane / każde máia dokóniczoná
swoie liczbe kart / á pospolicie ie noszą spólem wiazané /
Porządek ná przodku / potym Artykuły / po Artykuloch /
Postempek Sądów ná gárdlo : tak / iáko by iedné Ksie-
z

do Czytelnika

gi były. iakoż za iedné / słusnie mogą być poczytane.
 Albowiem wszyscy tu Mieyskiem Sadóm iednako nale-
 ża: a ponieważ ty troie Książek każde z nich / swoje licz-
 be kart zamkniętą mają: uczynilem też troie miejsce w
 tym Rejestrze / na kraiu kart między liniami / w których
 miejscach liczby są położone. Pierwsze liczby w pierw-
 szym miejscu między dwiema liniami pod słowem / Porz.
 położone / wiódą do Porządku. Wtóre pod słowem / Arty.
 do Artykulów Prawa Maydeburskiego. Trzecie pod
 słowem / Cesar. do Artykulów praw Cesarstkich. A gdzie
 sye trafi rzecz iaka o której sye we wszystkich troich Książ-
 kach zmiánka czyni: tam też we wszystkich trzech mies-
 cach liczby przeciw sobie są położone / które one rzecz we
 wszystkich troich Książkach pokazuia. Na ostaték / to
 przypómnienie nie wádzi / iż w niektórych Rejestrzech / acz
 sye to wiec náyduie / iże liczby nie tylko karte / ale y stró-
 ne karty / y wiersz wkazuia / y rozmaite do tego znaki kła-
 dą / które / to poczaték karty / to środek / tho koniec poká-
 zuia. Thu nie chciałem sye tak zbyt niemię wkazowaniem
 bawić / częścią dla tego / by sye inne liczby potrzebne nie
 bázno potrzebnemi nie mieszały / częścią iż Czytelnikowi
 nie zawádzi: gdy szukając iednéy rzeczy / ktoraby sye na
 iednym wierszu albo na dwu náydownała / przeczyta so-
 bie z obu stron wszystkie karte / iż przy tym ex precedentibus
 et sequentibus lepiéy rzecz póymie / y co drugiego
 sye przy tym doczyta. Pracey tedy moiey / ieslić sye
 zda / kástawy Czytelniku używaj / aż pan Bóg
 co wietśzego zdarzy. Stym cie
 pánu Bogu poru-
 czam.

AD HVMANISSIMVM VI-
RVM DOMINVM IOANNEM
SELMICIVM CAN-
DIDVM

EIVSDEM ANDREÆ TRICESII.

EPIGRAMMA

CANDIDE, cui dotes animi candore nitentis
Impositum fato Nomen id esse probant,
Taliam cum lucem nunc progrediantur in almam
E' gremio vestri scripta sodalitij,
Gratulor vt vobis, sic & mihi gaudeo, quòd vos
Authores tanti vult Deus esse boni.
Iusticie, & Legum vt vigeat veneranda potestas
Vrbibus in regni maxime Lache tui.
Hinc vt nomen erit vestri immortale GRohici,
Hæc modò quæ magno scripta labore dedit,
Et tua, in hoc libro veris quem laudibus ornat,
Non vnquam poterit splendida fama mori.
Vtilia hæc nostro nam scripta legentur in orbe
Istius mundi machina donec erit.

b ij

DE COGNOMINE EIVSDEM GERMANICO WEISS

Dicitur vt *WEISVS* sapiēs, ita candida *WEISSVS*
Dici à Germanis, qui gerit ora, solet.
Vtraq; dos hæc *LANE* data est tibi sorte benigna,
Es sapiens, candes pectore, & ore simul.
Sic seu te *WEISVM*, seu *WEISSVM* carmiē nostro
Dixero, conueniet nomen vtrumq; tibi.
CANDIDVS at mihi semp eris, hoc dāt tibi nomē
Pierides, Latio cū libet ore loqui.

Słowa prawne w rze

czy sobie podobne/ tu dla tego położy-
 ne: iż iesliby kto z iednego słowa w Re-
 pestrze/ rzeczy sobie potrzebney nie ná-
 laś/ aby w drugim temu po-
 dobnym szukał.

Rząd/ Sedzia/ Pan / Burmistrz / Ráycá/
 Wóyt/ Przysiężnik.

Duchowny/ Ksiądz/ Káplan/ Kleryk.

Cittatio, Pozew/ Pozwáníe / Przypozwáníe/
 Roku náznáczenie/ Przyciągnięcie ku práwu

Termin, Rok/ Czas/ Dzień do Práva názná-
 czony.

Actor, INstigator/ Powód/ Skárżacy/ żalu-
 iacy/ Soldniacy/ Powodna stróna.

Reus, Citatus, Pozwany/ Obwinióny/ Obża-
 łowany/ Odpór/ Odpowiadający/ Bróniacy
 sye. Respondent, Stróna pozwana/ Odpo-
 wiedna/ pars conuenta.

Żalować/ Czynie prawem/ Prawem postem-
 pować/ Soldrować/ Instigować.

Procurator, Ferendarius, Mandatarius, Rzecz-
 nik/ Sprawca/ Obróńca.

- ¶ Plenipotencya / Prokuracya / Mandatum /
Moc / Pomoczenstwo / Umocowanie.
- ¶ Legale impedimentum, Pomocna przyczyna /
Przekaza stania tu prawu. (włoka.
- ¶ Dilacia, Translacia, Odklad / Odwłoka / Prze-
- ¶ Arest, Sequester, Zapowiedz / Szperunk / Szamowanie wrzedne / Imowanie sye rzeczy.
- ¶ Proposicia, Skarga / žaloba / Dobrowolne zia-
wienie / Lupunk / Słowna žaloba.
- ¶ Actia, Process, Controuersia, Spór / Piza / swa-
ry / Kłopoty / žaloba z odpowiedzią / Possem-
pek sprawy.
- ¶ Reformatione, Oprawy / Przestrzeżenia rzeczy po-
trzebnych w Prawie.
- ¶ Exceptio, Wymówka / Odezwanie / Wyecie
z Prawa / Wybicie / Obmowa / Przekazka.
- ¶ Wyznanie / Zeznanie / Dobrowolne powie-
dzenie. (dzictwo.
- ¶ Potomek / Dziedzic / Syn / Potomstwo / Dzie-
- ¶ Imienie / Dobra / Kamienica / Dóm / Folwark
Budowanie / Possessya / Mlaetnośc niern-
choma / stoica.
- ¶ Spadek / Bliskość / Puścizna.
- ¶ Oyczyzna / Macierzyzna / Dziadowizna / Ba-
bizna / Strykowizna.
- ¶ Bliski / Krewny / Przyaciół / Powinowatby /
Przyrodzony.

¶ Zapis/ Minuta/ List Wziedny / Munimenta,
Documenta, Probationes, Dowody.

¶ Chirograph, List/ Karta własney reki/ Piśmo
własney reki/ pod Pieczęcią własną.

¶ Sposób/ Oblik/ Wymówienie / Conditio, iá-
ko mówią/ pod tym sposobem/ Oblikiem/ Kon-
dycya. etcet.

¶ Creditor, Wierzyciel/ Wierzacy/ Pożyczający.
Łacinnicy tym słowem Creditor, tego pospoli-
ci nazywają/ kto wierzy pieniędzy/ albo pożycza.
A tego kto winien / zowią Debitor. Polacy w
tych nazwiskach/ różnice nie chowają/ y dla te-
go tym iednym słowem/ Dłużnik nazywają / y
tego kto winien/ y tego komu winno : y mówią
tak pospolicie o dłużniku zmarłym/ na którego sye
majątność rzuca. Rzucili sye na iego majątność
dłużnicy. A ónoby przystoyniey mówić: Rzucili
sye Credytorowie albo Wierzycielowie. iedno iż
Wierzyciel słowo Polakóm nie bázko zwyczaj-
né. Przeto tego kto wierzy/ nie Wierzycielem ale
Dłużnikiem/ to iest/ też komu dłużno/ mianują.

¶ Zona/ Niewiasta/ Biała głowa/ Matka/ W-
dowa.

¶ Gerada, Parapherna, Vtensilia, Rzeczy ku wbio-
rowi á ochedostwu Niewieściemu należące.

¶ Cibaria, Sniedné rzeczy/ Potraw/ Połarm/
żywność domowa/ Strawa.

Pan/

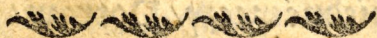
Creditor.

Debitor.

Wierzyciel.

Słowa Prawne

- ¶ Pan/Sluga/Myto/Zaplata. (wiony.
- ¶ Obrażony/Ranny/szluczony/Zbity/Zekrwaz
- ¶ Zgoda/Vgoda/Pokoy/Jednanie.
- ¶ Niemoc/Choroba/Bolesc.
- ¶ Lekarz/Bawierz/Chirurgik.
- ¶ Sromocenie/Zelzenie/Hanbienie/Laianie.
- ¶ Kradziestwo/Zlodzieystwo.
- ¶ Zloczynca/Zabijacz/Mezoboyca/Gwaltownik/Morderz/Wiezien.
- ¶ Dekret/Sentencya/Urtel/Skazanie/wyrok.
- ¶ Appellacya/Mocya/Odezwanie/Ruszenie do wyzsze go Sedziego.
- ¶ Fant/Zaklad/Zastawa/Istota.
- ¶ Gleyt/Zelazny list/Przywilej/Wolnosc/List wolny/Obrona panska.
- ¶ Jsciec/Zastempca/Zachoyca.
- ¶ Bestya/Byble/Zwierze.
- ¶ Podwoyski/Wozny/Sluga vrzedny/Oprawa/Ceklarz. Præco, Ministerialis.
- ¶ Kat/Hecel/Mistrz/Executor Iusticie.
- ¶ Heretyk/Odszczepieniec/Bluznierz.
- ¶ Posluszenstwo/Kabat/Zakrata/Wiezienie/Gzymka/Izdebka/Szatlawo/Szrok/Cie minica/Kazni/Kloda/Sadzawka/Bylina.

Reyestr do

Reyestr do W. Porządku y **do Artykułów Prawa Wąndeburskiego/** **y Cesarzkiego.**

Pierwsze liczby w pierwszym miejscu między dwie-
 ma linioma/pod słowem/ Porz. położone / wstępują
 do Porządku, Wtóre / w drugim miejscu / pod slo-
 wem Arty. do Artykułów Prawa Wąndeburskiego,
 Trzecie / w trzecim miejscu / pod słowem Cesarz,
 do Artykułów Prawa Cesarzkiego,

A.

	Porz.	Arty.	Cesarz
Atolit z siostrą równo Geradz bierze.		vi.	
Atolit/patrz w słowie/ Zak.			
Apellacya co iest. Apellacyey Czas. do	xcviij.	xlix.	
kąd ma być Apellowano.	xcviij.		
Apellacye niepotrzebne in Accessorijs	xcviij.		
decretis.			
Apellacyam niepotrzebnym iako zas	Tamże		
bieżec.			
Apellacya iako ma być spisana.	xviij.		
Apellacya póki sye nie skonczy/nic stró			
ny wtęy rzeczy niemais poczynac	Cij.	2.	
Apellacya od ktorych Sedziow nie i	Cij.	2.	
dzie.			
Apellacya w sprawie o garlo iako mo	Cij.		
ze być.			
A Apellá			

Apellacya gościnnym Prawem.	Xcviij.		
Apellować każdy winien zarazem od skazania obciążliwego.		2.	
Apellacyey kto nie wnieśie na dalszym dniu/ co traci.		2.	
Aptekarze truciny nie mają przeda- wać bez wzedu pod Przysięgą.			r.
Arest/ Arestowanie kónia y innych rze- czy.	Cviiij.		
Arest winien każdy przysięć.	Cxc.		
Arest piérwszy / Arest posledni kthóry lepszy.	Cr.		
Arest piérwszy / Arest posledni kthóry lepszy.	Cr.	xxj.	
Arest na kogo nie ma być dopuszczón/ a na kogo dopuszczón.	Cviiij.		
Arest/pátrz o tym dobrze sêrżey w Re- yestrze/na Tytuły.			
Ascendentes osoby wzgórze idące co są	Cxxvj.	j.	
Arbor consanguinitatis.	Cxiiij.		

B.

Bába to iest stára mátká/ tákże mátká ciotká kiedy mogą żalować v Sądu.		xxxiiij.	
Bekárcei czemu nie mają krewnych po Oycu.	Cxiiij.	xxxiiij.	
Biale głowy co dzieci porzucáią iáko kárác.			Xlij.
Biała głowa / pátrz w słowie / Nie- wiásta.			
Bydle zastáwné kiedy zdechnie / czyiá skoda.	Lxx.	xxxviiij.	
Bliski bedac do Imienia gdy milczy przy wzdaniu/co traci.	Xliij.	xj.	
Bliskości w Spadkach.	Cxx.	j.	
Bliskość/pátrz w słowách/ Imienie/	Cxxvj.	iiij.	
Dziedzictwo.	Cxxvij.	v.	

Bliskości podług osob ná dół/wzgóre/
y pobocznie idących.

I Bliskości swoiey iesliby sye ktho zá-
mieškal vpominác / wedle dawności
opisanych/wymawiaiac sye niewiádo-
mošcia Práva/iž nie rozumiał aby to
nan przysć miało Práwem. Táka nie-
wiadomošcia sobie niepomóže / kóždy
winien Práwo swoje wiedzieć. Ius su-
um vnusquisqz scire tenetur. Niewiá-
domošcia o smierci przyaciela swého/
po kótorymby miał spadek brác / može
sye wymówić. A po Roku y po šest
niedziel/može o Spadek czynić. Spe-
cu:Saxo:lib.j. Artic:28.

Blužnierzá karání.

Brát/ kiedy bráciey y siostróm przyw-
miera.

Brácia s Pulbrácia/ iáko Spadek bio-
ra.

Brzemiená niewiásta o zloczynstwo
iáko ma być karána .

Brzemiená niewiáste (vczy Prá-
wo Božé)iesliby przed časem poro-
niť / á nieprzyšláby ná nie smierć:
tedy ten wedle nalazku mežá icy be-
dzie karan/ ku kótorej rzeczy Jedná-
cze być máta. Ale iesliby ná nie s-
mierć przyšla / zdrowie zá zdrowie
dáć musí. Exodi 21.

Brzemiená/ pátrž w slowie/Zoná/nie-
wiásta.

Budowánie Imienia zastáwného/dlu-
žník odkláda kiedy wykupnie.

Budowánie spólne z Sasiádem.

A ij Budowá-

Cxij.

Cxvij.

Cxxv.
Cxxvij

ij.

Xlvj.

xxxvij

Xl.Xlj.

Budowanie ná cudzý guncie/ zá grun
tem idzie/ iáko sye rozumie.

Budowanie/ pátrž w słowie/ Dóm/ J-

Burgrábſki Sad kiedy bywa/ Pozywa
nie/ Gaenie/ Wywołanie.

Burgrábſka winá

Burgrábſki Sad odwołóki nie ma.

Burgrábſkiego wielkiego Sadu spráz
wy.

J Burgrábſka winá/ to iest groſy 40.
nie zá co innego ma być brana / iedno
zá thy wyſtemptki. Kiedy kto od času
wywołanéſ Sadu wielkieſ ubije álbo
vráni koſ/ przed Sadem dwie niedzie-
li. Kiedy kto pozwaſy kogo/ ſam nie
ſtanie. Kiedy pozwany do Sadu nie-
ſtanie. Kiedy kto przeciw wczciwoſci
Sadowey wyſtapi/ iz kogo v Sadu ſró-
motnemi ſłowy náiedzie. Zátobe álbo
ſpráwe komu v Sadu wolaniem/ láia
niem/ zgielkiem/ popedliwemi ſłowy/ y
innemi krzywdami álbo ſpoſoby prze-
kázi. Kiedy ſye przeciw obwołánemu
roſkazaniu zachowa/ które roſkazania
ſtárſzego Przysieſznika bywa piérwey
niſ ſye ſpráwy v Sadu zacząć/ to iest/
ieſli kto ná kogo záluie w téy ſpráwie
która ná Wyložonym álbo Potoczny
Sadzie zaczął. Jeſli o dług po vmár-
téy rece pozwał. Jeſli o ſumme mniey
ſa niſ winá Burgrábſka nieſie. Jeſli
krócieſ z ławników ná ten czas ná Sa-
dzie dracetto dał pozwać. Jeſli bez
dozwolenia Burgrabie od Sadu od-
ſtapi/ álbo

Xlj.

xxxiij.

xxxiij.

xxrv.

xj.

xxxiij.

xxvi.

Támże

stąpi/ albo zaś niedzielnąc przystąpi. Jeśli dług taki za-
płacić zapisze pod winą Wielkosądową/ a zapisowi do-
szyć nieuczyni. In summá. O ty występkci Burgrábsta
winá własnie ma być brana/ w których sye nieuczciwość
albo nieposłuszeństwo przeciw Sądowemu roszkaniu
pokazuje/ które Prawo nazywa Tumulta indisciplina-
ta. i. insolentias/ inobedientiam. Spec. Saxon: lib. j. ar-
tic. 59. Jure Municip: artic: 16. in Textu et in Glosa.
Inne wszystkie winy/ albo pytania ná winy/ nie są winy
ale plotki a łapaczki Prokuratoriskie/ które nie thylko w
Sądu Burgrábstie/ ale y w innych Sądów zwykli czynić
chcąc sye Sądowi przypodobać/ albo w bogiego człowie-
ka z gniewu ku szkodzie przywieść/ iako to wiec pytaią/
Ależ nie pokupił iż Roku nie dowiodł: Ależ nie pokupił/ iż
ná mie lupunkt wydawa a nie iestem pozwany: Ależ nie
pokupił iż wszedł do Kola nie spytawszy: iż sye wierné-
go doznał: iż sye rosmiał: iż pyta czego nie ma pytać:
iż Szoltysa piérwéy pomienił niż Burgrábi: y inné tym
podobné łapaczki/ dla których wbody ludzie sprawiedli-
wości swojej dochodzić nieśmieią. Jeśli ktho żaluie
nie pozwawszy/ tedy pozwany nie ná wine pytać ma: ale
wolności od Roku. A Sąd téż tak ma skazać. Gdyż po-
wód nie dowiodł roku/ tedy pozwany/ ma być od roku
wolny. Jeśli pozwany przed odpowiedzią pyta/ czego
nie ma pytać/ tedy Powód nie ná wine ma sódzować:
ale óno pytanie zbijać. A Sąd téż tak ma skazać. Iż to
pytanie miesca niema / ale winien pozwany daley po-
stępować/ winien odpowiadać. etcet. Nie hnet win
skazować. To wszystko ná rostopności ławników nale-
ży/ którzy Outele wynájdnią/ a Burgrábi ie powiádają.
Thak wiele téż y ná Burgrábi y ná Szoltysie należy.
Jeśli sye Outeł ławników niesłusny zda/ wspomnieć ie/
a niesłusność rozwiéść aby sye wtym pilniey rozmówi-
li. Bo wszyscy spótem Sąd Boży/ a nie swój sprawią.

Burmistrz z iednym Ráycą kiedy o
gardło przychodzi.

Burmistrz / pátarz w słowie / Sedzia/
Ráyce.

C.

Capitis diminutio / iest poniżenie cz-
łowieka albo odmienienie w iny stan.
Vzeni w Práwie / piśa takie poniże-
nie albo odmienienie być troiákie: Na-
wietśe / Szrednie / namnięysze. Wedle
troiey ozdobności / która każdy poczie-
wy ná sobie niesie / iziest fámiliey albo
rodu zacnego / Przyaciół znacznych. iz
iest w tym miescie / w thym Práwie / iz
w téy wolności. Cho troie / gdy kto
vtráci / iz go od miásta odkáza / wol-
ność mu odeyma / familia go od siebie
wyláczy / albo go z ziemie wywołáa:
takiego názywáia być in maxima ca-
pitis diminutione / inż taki iest iákoby
vmárty / máietność iego biora / przeciw
iemu żaden czynić nie może / ani ón
przeciw żadnemu dłużnikowi. Wygaw-
sy iesliby mu kto co ná żywność oddat /
otho mu Práwo czynić dozwała / moc
ná dziećmi vtraca / Spadku nie bie-
rze. A iesli kogo ná czas od Miásta
odkáza / przy wolności go przedsy záz-
chowáia / tu názywáia mediam capi-
tis diminutionem / która przy sobie má-
ło nie takiego skutku przynosi iáko y
Maxima capitis diminutio. A kie-
dy kto miásta / wolności nie vtráci / ie-
dno tylko nieiáká odmiane sponiż-
niem ábo

Lviij.

niem ábo vřkódomením wezmie / iř syc
komu 'pod posluřenřtvo poddal / w
řtórým piérwéy nie byl / álbo go z má
ietnořci odpráwiř / álbo go řtho weř
mie zá syná wřwoię posluřenřtvo: To
zowa / Miniam capitũ diminutio
nem Takř zostáie przy swéy pocřciwo
řci/ przy Wředzie/ przy swym Práwie.
Czárty/ Czárnořsiewtwa / máia być z vř
řzedu zápowiedziáne/ karáne.

Cechowé schadzki ku czemu być máia.
Cechów powinnořć ku Rádzie mieř
řkiey/ pátrř téř o thym w Reęestrze
ná Tytuły.

Cechowie/pátrř wřłow: Rzemieřlnicy.
Ceřlarze/ czemu w zeliřwořci v ludži.
Ceřlarz gdy zábię zloczynce iáwného/
řmierci wolen.

Ceřlarřka beřpiecznořć.

Cieřle winni ognia brónić.

Chlěw řwini iáto dáleřo ma być od
Sařiadá.

Chcenie zá wczynieř kiedy ma być po
czytan.

Czynřu plácenie/ pátrř w řłowie/ Ta
iemniř.

Cyrográffu wařnořć.

Cyrográph / zádziěřžány po czářie za
pláty.

Cyrográffu řthoby syc przal / iáki do
wóđ.

Cyrográph/pátrř w řłowie/ Piřmo w
řářnėy reři.

Choroba wymawia od Sađu.

Collaterales/ poboczne osoby w bliřto
řci co řř.

Crimina

xxiiij.
Támže

xxix.
Cxxviiij

Lxxxv

Cxvi.

xiij.
xviij.

Lxi.
Xli.

xxxiij.

Xlv.

xvi.

Liiij.

Li.
i.

Criminales actiones Apellacyey nie
maia. A kiedy maia.

Crimen lese maiestatis co iesz.

I Wystempne przeciw Królowi albo
Rzeczypospolitey/ Prawo na gardle ka
rze. Wszakże rozmaia śmiercia wedle
rozmaitych wystempków y rozmaitych
Statutow. niekiedy mieczem/ niekiedy
ogniem/ niekiedy czwiertowaniem. Ale
iesliby sye ktho spiknal zbuntował na
osobe Królewską/ tak izby stad śmierci
przyšla/ taki dla wielkości wystempu
osobliwym iakiem sposobem okrom w
staw opisanych/ strożey ma być karany.
A którzyby sye spikneli przeciw zdrowiu
stawie albo pożytkom Królewskim/
obiawiaiac nieprzyacielowi pana swę
go tajemnice/ wola/ staranie/ obrony/
niemożności/ postanowienia/ sprawy:
tacy czwiertowaniem bywaia karani/
y zabránienim Imienia na Króla. Tak
że y ci maia być karani/ którzyby co ta
kiego przeciw Senatóm/ Radzie Kró
lewskiej poczynali. Quoniam Consu
les/ Senatores/ Consiliarij/ sunt pars
corporis Principis. A nie thylko ci by
waia karani/ którzyby tak przeciw Ma
iestatowi Królewskiemu wystepowa
li/ ale y ci którzyby tego rada albo ia
ka sprawa dopomagali: y owsem dzie
ci po takich rodzicach spadku nie bio
ra/ wszytkie ich maietnosć na Króla za
bieraia/ tylko ich przy gardle zostawu
ia / iesliby o onym spiknieniu nie nie
wiedzieli: bo iesliby wiedzieli/ a thego
nieobia

Cij.

Cxxv.

nie obiawili: tedy także iako y głowa
ni buntownicy bywają karani. Na
kóniec taki cho jest wielki wystemp/iz
wniem nie thylko vczynek ale y wola
karzą/ zwłaszcza gdyby ona wola z iá-
kiego zwierzchnieę vzynku iáwna by-
ła. A iesliby kto takowé buntowniki
sam w tym piérwey będąc/ wiernie o-
biawil: takiemu wystemp iego bywa
przepuszczón. Nad to/ Niewiásty kto-
réby sye takiego wystempu dopuścily/
Czary albo truciźna: thákie ciężéy niż
mężczyźná bywają karány/ záwždy o-
gniem. Pise Iodocus Damoderius in
Praxi rerum Criminalium. Cap. 62.
Cudzołożniká mąż v żony może zabić.
Cudzołożnicy ná gardle mają być ka-
rani.

Cxxxiij

Cxxxi.

xxx.

Dawność w mejobóystwie która jest.
Dawność o stojące / leżące / ruchomé
Imienie.

Cxxxiij

Xij.

Dawność Gerady y Zergwetu jest
rok y sześć niedziel. Spec: Saxo: lib:
j. Artic: 28. Wyawšyby dziedzić był
w więzieniu. Albo ná posłudze Rze-
czypospolitéy / albo ná pielgrzymo-
waniu/ tám dawność nie ma mies-
ca. co sye rozumie nie tylko o Gera-
dzie/ ale o wšyskich rzeczach rucho-
mych.

Dawności które rzeczy nie mają.

xij.

Dawność temu co po służbach chodzi/
po rzemieśle/ co w cudzych ziemiách
był.

Támże

B

Daw

Dawność sieroty o Imienie przedane przez Opiekuny.		xxiiij.
Dawność sprzedania Imienia.	Xliij.	
Decret pátz w słowie Ortel.		
Descendentes osoby na dół idące co są.	Cxx.	i.
Deposit/ pátz w słowie / Schowana rzecz.		
Diffinitiva sententia/co iest.	Xcvi.	
Dłużnik czym piérwéy dług płaci.	{ Lxiiij. Ciiij	rv.
Dłużnikowi czas płacenia opisany.		
Na dług rozmaíta odpowiedź / y we- dle odpowiedzi rozmaíte prawo/ Od- wód/ Dowód.		rv.
Dłużnik gdy winien zapłaci tak od- chodzi/ iáko Powód dowodzi.	lxxiiij	rv. rvi xxiiij.
Dług zmarłego kto winien płacić.		iiij.
Długu ze gry nie sadzą.	xiiij.	rv.
Długi po zmarłym które piérwéy ma- ia być odprawione.		
Dług meżow żoná. za rekoiemstwem/ kiedy winná płacić kiedy niewinná.		xiiij.
Dłużnik fanty płacać / przysiądz wi- nien iáko pieniądze nie ma.		Támże
Dłużnikowi gdy przy długu / odwód idzie.		rv.
Dłużnik kiedy długu przec nie może.		rv.
Dług kiedy piérwéy idzie niż wiano.		rv.
Dłużnik pozwany nie ośiádły winien syc reczyć.		rv.
Dłużnik niemáiąc czym płacić ma iść do więzienia.		rvi.
Dłużnikiem syc kto stawá/ rozmaitym obyczaiem.	Lxvi.	
Długów rozmaíte płacenie.		rvi.
Dług po zmarłym rece.		xx.

Dobrowolnie przysćcie do Sądu w g=

wałcie iako pomocne.

Dobra/pátrz w słowie/Imienie.

Dóm / pátrz w słowie/Imienie / Bu=

domanie.

Dóm cudzy ktoby skąził czasu ognio=

wéy przygody/winienci co naprá=

wiać.

Dróg wolność/drógá iako ma być sę=

roka.

Dziewo krewności/wyklad iego ku ro=

zeczaniu bliskości spadków.

Dowody Prawne opisane.

Dowód o kradzieżstwo.

Dowód ná ty co przechowywáią zło=

dzicie.

Dowód ná tych co ogień zakładáią.

Dowód przeciw Czarownikóm

Dowód ná zdrajce y inné zloczynce.

Dowód y odwód po zmarłym dłużni=

ku.

Dowód o Imienie stojące/o Dziedzic=

two osiedliczynię máią.

Dowody dla czego bywáią .

Dowód brzemienia po zmarłym mezu

iaki ma być.

Dowód który napewnieyszy.

Dowód ná zabicie w obronie .

Duchownych zachowanie.

Duchowni kiedy winni odpowiadać

przed świeckim Sądem.

Statut Koronny vczy/ Kazimierz in

Visli. 1368. Gdyż wedle pospolis

tego Prawa/koždy winowáyce swo=

iego winien szukać w Prawie tego.

B ij

Tedy

Cxxxv
Cxxxvi

Xlij.

Xlvi.

Cxij.

Lxxx.

x.xi.xij

Tamże
xij.

Tamże
xij.
xxij.

xxij.xx

xxij.xix

xix.
vij.

xx.

xxij.

xxx.

Lxxxvi

Tedy iesliby kto w práwie Niemiec-
 kim mieyskim przeciw swoiemu wi-
 nowacy czynił. A winowacya tbez
 przeciw iemu chciał za razem żało-
 wac/nie może go tam pociągac. Ale
 go także bedzieli chciał/może w prá-
 wie iego szukać.

Dział między bracia iaki/ patrz w sto-
 wie/Brat.

Dziećcie o mejobóystwo lżej bywa ka-
 rané.

Dzieci rodzace sye na kształt bestyy ma-
 ia być straconé.

Dzieci z nieslubney kiedy biorą równo
 spadek z dziećmi slubney.

Dzieci kiedy rodzicom przyumiéráia.

Dzieci kiedy nie máś ani braciey ani
 siostr/ kto spadek bierze.

Dziećcie gdyby matka straciła/iakie ka-
 ranie y badanie.

Dzieci rodzace sye przed czássem w mał-
 żenstwie/abo po śmierci oycowskiej
 iakie práwo do oyczyzny máia.

Dzieci o wystemp nie máia być na
 gárdle karány.

Dziećcie ktoby zabił iaka nagrodá.

Dziećcie ktoby ubił miotła za wystemp
 abo wrwał/nie nie winien.

Dziećcie gwałtu nie czyni.

Dzieci kiedy winny Oycowskie dlugi
 placic kiedy niewinne.

Dziedzic po zmarłym dluzniku iako
 przysiega.

Dziedzic Oycowskiego Imienia nie w-
 zdanego bliszy dostac niżby miał
 wydac. Dziedzic

Polz. Litv. Cesar

iiij.

Cxxxv

Cxxxvi

Cxxxvii

ij.

iiij.

Támże

ix. xlix

vij.

xxxv.

xlvi.

xxxv.

xxxv.

Támże

Támże

Lxix.

xij.

Księgi do	Porz.	Licy.	Cesar
Dziedzic po zmarłym dłużniku kiedy dwoiako dług płaci.		xxv.	
Dziedzic o kradzież oycy swęgo kiedy winien odpowiadać.		xxix.	
Dziedziczne Imienie/ pátz w słowie/ Imienie.			
Dziedzic/pátz w słowie/ Potómeł.			
Dzierżawca rzeczy/ bliszy do przysie- gi niż ten co iej dochodzi.	Cix.	xxxvij.	
Dziedzic gdy chce puścić Imienie z marłego co czynić ma.	Lix.	xi.	
Dzierżawca Imienia/bliszy dowodzić kupną użli przedawca przacy sye przedania.		xi.	
Dzierżawca nie może być ruszon z Imienia/ aż Prawem sparty.		xi.	
Dzwonek Mieyski ma być w dobrym opátreniu.		xxvij.	

E.

Exceptiones / wybicie albo wyecie s Prawa rozmaite/ z strony osób/ y z strony rzeczy.	Lxxij		
Excepcie po Odpowiedzi nie ida.	Tamże		
Excepciey pożytek.	lxxij.		
Exekucya / to iest s Prawa skutek rze- czy osadzoney iako ma być.	Ciiij.		
Exekucya ktore rzeczy przekazuia.	Ciiij.		

F.

Falszowanie Monety rozmaite y kara nie za falszowanie rozmaite.		xxxvij.	
Falszerza takiego ktoby w domu cho- wal/co traci.		xxxvij.	
Falszowanie miary/lokcia/wagi/fun- B iij towo/to		xxxi.	xxxvij

Reyestr do	Polz.	Arty.	Cesar
tów/towarów.			
Salsywie na kogo sarszacy co cierpi.		xxxij.	
Salsywych swiadtów karanie.			xxi. xxij
Salsywe kostki v kogo nayda iakie ka ranie.		Lv.	
Salsbowanie listów nie ma żadney dy- lacyey/zarazem znay albo przy.		Xlv.	
Sant/santowanie przekonanego Pra- wem.	Lxiiij.		
Santu wykupienie iako rychlo ma byc	Lxx. cvj		
Santu isciec nie placi/gdy mu sprzy- gody zginie.	Lxx. cv.		
Sant ma byc wrocón nienakázony.	Lxx.		
Santu pozytek ma isc na glówna sum me.	Cv.		
Santh iako od dluznika otrzymac w dlugu.	Cvi.		
Santy kto ma sacowac.		xiij.	
Santu gdy ku placeniu nie dostawa/ co czynic.		xx.	
Santy gdy dluznik placi/ Wierzyciel ma obierac co chce. Spec: Saxon: Artic: 39. lib: 3. habet optionē in- ter omnia bona debitoris.		xx.	
Santh/ patrz ku temu/w slowie/ Za- stawia. y w Reyestrze na Artykuly			
Samosi libelli / ksiazki ku czyiemu o- stawieniu napisane/ y karanie o- takie listy haniebnie.			xxvi.
Thakie pisania nazywaja lacinnicy / chartulas/literas diffamatorias/sche- dulas detractorias/haniebne listy. Kto- re na iawnych miescach na dzwiach przylepiaja. Albo po vlicach/po kar- czmach rospuszczaja. Albo spiewaja/ Ktoremi			

Któręmi cudze dobra sławę śarpią. Takich prawo ka-
że na gárdle kárác/ y tych kthóryby takie listy nálazsy
dlugo chowali/ nie zdiapali/ ábo nie spalili. Ale na iá-
wnosć przeciw komu wydawali. Abowiem/ kthóryby ta-
kie písanie ná iáwnosć nálazsy wydawal/ iest w thym
podejrzány/ iákoby to písanie sam słożyl/ álbo słożyc ka-
zał: á wkázoval sye iákoby ie nálazł. Wtym wysytkim
taki bywa podejrzány/ iesli by sye nie wywiódł świád-
kami kthóryby przysięgli/ iż ón przy ich obliczności taki
hániebny list nálazł/ y przed nimi wkázał.

¶ Takie listy ktoby sfládał álbo písac roskazał/ álbo ie
rozstawiał o rzeczách głównych á prawdziwych/ chcąc
ich dowiesć/ taki nie bedzie kárania winien. By ten ie-
dno dowód v Sadu uczynił: ábowiem ktróm sadu nie-
godzi sye nikogo osławieniem ani winowaniem ná do-
brę powiesć náruszác. A iesliby ná takim liście nie tá-
kiego niebyło głównego co zowá Criminale/ tedy then
co pisał/ álbo písac roskazoval/ álbo rozstawiał (nam-
talis aut est scriptor/ aut dictator/ aut evulgator) ma-
być karan nagrodzeniem takiey summy/ ileby ten osła-
wiony przysięgl/ áby tak ná dobrę sławę miał być w-
szeczérbion. potym nápráwieniem dobrę sławę tym spo-
sobem/ iż co piérwéy dobra sławę tego obraził/ poniżył/
áby zaś chwátá/ zálécaniem nápráwił/ y wywyższył. przez
písanie przeciwne / z óswiadczeniem swóiego zmyśloné-
go kłamstwa/ y z opowiadaniem/ iż tego niewinnie ó-
braził.

¶ Tu okóło takich hániebnych listów/ nié sye tym nie-
wymówi/ y owšem żadnéy różności niemá / choć sam
nápisał/ á nápisawsy/ swá wola álbo z roskázania czy-
iego wydał/ álbo zrády ábo nápráwy drugiego / choć
prawdziwemi choć zmyślonemi imiony/ by thylko znác
iż przez ty zmyśloné imioná osoba obrażóna byla. Też
nie bedzie wymówká/ choć by sye powiedział tego znác
álbo nieznác ktrórego obraził. Ale ten kthóry by taki há-
niebny list

niebny list nálażł / co by sye ná sławe
pżetóżyńch álbo Rzeczypospolitéy ś
ciągał / álbo ná Spiáwy ná Wżedzie
bedaacych / dobrze wđziála / y nie nie wy
stąpi / iesli nálażsy go nikomu innemu
nieodnieście iedno pżetóżyńym / ábo ich
wżednikóm / mądrze á potáiemnie.
Pisse Iodocus Damuderijs / in Práxi
rerum Criminalium Tit: de diffama
tione per libellos Cap. 125.

Serie / dni wolné od praw.

Lvi.

Serie kiedy miesća nie máią.

Lvi.

Formá listu przy Apellácyey do wysz
sęgo Práwa / do sześci miast / do
Króla.

C. ej. cii

Formá zapisu Powołania.

L.

Sursánci skolni miásto Pisárzá god
nego w miesćcie skodliwi.

xxi.

G.

Gáienie Sadu iáko bywa / y iáko by
miało bywać.

xxxiij.
Xli.

Gáienie Sadu Komisárskiego
Szesćci miast.

xxix.

Gdy Komisarze sześci miast zásiedzą
miesće swoie ná Zamku Krakowskim /
y przy nich podstarości Krakowski /
miesće Starosty trzymáiący. Wła
przód Burgrabiá tak zácnie rzecz mó
wić do Sazánów.

Gdyż dzień dzisieyszy náznáczony iest
Sądowi Komisárskiemu sześci miast /
wprzywileiowanemu / pytam was Pá
nowie Sazanie / czási iuż iest ten sąd
Komisárski sześci miast wprzywileio
wany / za

wány zagać wedle prawa y przywileiów : Odpowie
starszy z Sączanów. Panie Burgrabia/ panowie Komis-
sarze ścieści miast/ gdyż na dzisiejszy dzień Sad ten Ko-
misarski ścieści miast vprzywileiowany przypadt/ thedy
iuz czas iest ten Sad zagać. Potym Burgrabia do
Kazimierzanów rzecze. Panowie Kazimierzanie/ gdyż
mi czas nakazany iest s prawa zagać Sad Komisar-
ski ścieści miast vprzywileiowany / Pytam was mamli
temu Sadowi pokoy przykazac? Odpowie starszy z Ka-
zimierzanów. Panie Burgrabia/ panowie Komisarze
ścieści miast/ gdyż czas iest zagaienia Sadu Komisarskie-
go ścieści miast/ tedy też ma być temu Sadowi przyka-
zan pokoy wedle prawa y przywileiów panów Komis-
sarzów ścieści miast. Zátym Burgrabia tak Sad będzie
gać. Gdyż mi z prawa nakazano Sad Komisarcki/ ście-
ści miast gać/ y pokoy temu Sadowi przykazac/ thedy
ia ten Sad gać y pokoy przykazuje. Naprzód/ moca pa-
ná Boga Wszechmogącego/ Króla iego Miłości nášę-
go najasnieyszego paná moca / paná Starosty moca/
paná Podstarostiego namiestnika iego moca / moia
Burgrabska moca/ panów Komisarzów ścieści miast mo-
ca: tak iż každemu będzie wolno przystępic / odstępic w
sprawách swoich zachowuic sye wedle prawa y przy-
wileiów panów Komisarzów ścieści miast. Ten pokoy
ktoby y naruszył/ albo sye temu Sadowi sprzeciwił/ iesli
słowy/ ná piędzoch ma być karan. iesli reka czego Bo-
że vchoway/ tedy iako pan Bóg/ y prawo/ y przywileie
panów Komisarzóm ścieści miast opiewaia. Tak Sad
zagać wsy/ rzecze do Bochnianów. Panowie Bochnia-
nie/ pytam was ieslim dobrze y wedle prawa then Sad
Komisarcki ścieści miast vprzywileiowany zagać y po-
koy przykazal. Odpowie starszy Bochnianin. Panie
Burgrabia/ panowie Komisarze ścieści miast/ dobrze sad
iest zagaiony y pokoy wedle prawa przykazany.

Po zagaieniu Sadu / Pisarz Mieyski będzie czytał

C

Przywilej

Przywilej iawnie kthory jest Komisa-
rzm fesci miast od Krola Kazimie-
rza swietey pamieci dany/iako sye ko-
zdy na tym Sadzie sprawowac ma. A
to osobliwie / iz od ich sentencyey nie-
godzisy apellowac ani namniemy sprze-
ciwiac : tylko opowiedziawszy sye/spo-
kora gotowey sentencyey sluchac/y bez
wselkiego sprzeciwienia iz za dobre
przyjac/pod utraceniem gardla y stat-
ku/sub priuatione rerum et personaru.
I pothym Wozny z roztazania Bur-
grabie y Podstarosciego / obwola w
Zamku / iz Sad panow Komisarzow
fesci miast jest zagatony/ktory na dzi-
sieyszy czas ku skonczeniu Apellacyey
przypadl/kto by mial co sprawowac a-
by sprawowal.

Gaienie/patrz tez o tym w slowie/ Sa-
dowa bezpiecznosc.

Gerade kto bierze/ y niesluszne prawo
o Geradzie.

Gerada co jest y co do Gerady nalezy.

Gerade dziewczka nieodprawiona tyl-
ko bierze/ wyprawiona nie bierze.

Gerade zastawiona kto winien wykuz-
pic.

Gerady od bliskiey Testamentem nie
moze oddalic.

Gerade winien maz opatrzyć/ y obro-
na gdzieby nie opatrzył.

Gerade brath jak abo Acolith z sio-
stra rowno bierze.

Gerady nie zowa Gerada az po zmaz-
ley bialej glowie.

Gera-

Cxviij.

iiij.

iiij.

v.

v.

v. xxxvj

v.

vi.

vi.

Gerada/pátrz tu temu fěrżéy/ w Re-
yestrze ná Tytuły.

I Gleyty/listy/iákie máią być dawáne.
Gleyty/listy/ábo przywileie kiedy nie-
máią być chowane y owšem odzucó-
né/nápisano Spec. Saxon.lib.i.Arti:
49.in Glosa.Miedzy innemi przypad-
kami/ty są osobliwe. Jesliby kto sobie
v pána przywileý wypráwił/ kthórem
by sýe chciał wyzwolic od práwa mieý
skiego pod kthórym iest/táki nic nie wa-
ży. Jesliby kto sobie list vprosil/kthó-
remby sýe chciał wyzwolic od záczetéy
przeciw sobie Spráwy przed Sádem /
á piérwéy sýe spráwa záczetá niż sobie
ziedn al/táki nic nie waży. Jesliby
kto przywileiu swoiégo / albo wolno-
ści sobie dánéy odstąpił słowem albo
uczynkiem iáwnie ábo potáiemnie/nic
nie waży. Jesliby ná kthórym miescu
w słowie był nákazóny / albo zfałšo-
wany/thát/ iżby dla ónego nákázienia
rzecz sýe mienila ábo wárywála. Je-
sliby téż pieczęć zfałšowana bylá.
Jesliby sýe przywileý ściagał ná piér-
wszy/á piérwszego nie byto / tedy then
poslednieyszy nic nie waży. Jesli do
pewného náznáczónego času dáný/ á
čas przeminął. Jesli téż iest dáný
tu vblíženiu práwa czyiego. y w in-
nych przypadkach tám opisáných/listy
nie ważą. O tym téż iest nieco inter
Articulos fol. Liij.

Q Tu trzeba wiedzieć gdyby kto miał
list wolności á był od kogo przywiez-
C ij dzion

Polz. Art. Cesar

xxvj.

Liij.

Keyesit 60	Polz.	Ally.	Chist
dżion ku zeznaniu długu / trzeba iest tego Creditorowi / aby on dłużnik odstąpił swojej wolności / ile ku téy sprawie. Bo by ono zeznanie nie nieważyło / iesliby przywileiu nie odstąpił.			
Słowy płacenie / patrz w słowie / płacenie.			
Głuchowie z bracia działu nie biorą.		ij.	
Głupstwo w złoczynstwie ma być na baczeniu.			rv.
Gościem kto ma być rozumian / Gościenny Sąd.	Xlvi.	rv.	
Goście przed obcym Sedziem kiedy winni odpowiadać / y na iarmarku kiedy winni.	Xlvi.	xliij.	
Gościnnie odwołki w Prawie.	Lxxij.	Li.	
Gościnnem Prawem Appellacya	Xcviij.		
Gograuius na goracym Prawie Sedzia.	Xlix.		
Gorące Prawo. Pokonanie y Odwód na goracym Prawie.	xlviij.	xxv.	
Gorącego Prawa własności.	xlviij.	xxvj.	
Gospodarz o niezapłacony Czyns bliszy dowodu.	Xlvij.	xxxix.	
Gospodarska opatrność w domu o kolo slug / komorników.		Lxij.	
Grą Sądu nie ma / y kiedy ma.	xiij.		
Gracz iest iako Zboycą.		Lv.	
Gwałtowniká kotrá w obronie zabieć może.		xxiiij.	
Gwałtu nie czyni dziecię / salony / iedno kto rozum ma.		xxxv.	
Gwałtowniká Slächte imać może / y iako sye z niem Mieyski Wzad / po dług Statutu sprawować ma.		Lxij.	
Gwałth		Lviij.	
<i>Prawa między Gospodarem a Komornikiem Czynszowniká a najemniká na szkodę w psianiu</i>			
	fol: 1.2	3.4.5.6.	

Gwałt kiedy ma być rozumian kiedy
nie gwałt.

Gwałtownik niewiasty albo dziewczki/
iako ma być karan/ y gwałt cierpię
ca iako sye ma sprawować.

Gwałtowne wniesienie żony/ nad wo
lę meżę / Dziewki nad wolę rodzi
ców.

Gwałtownik y w dzień świętchy ma
być Sędzon.

Gwałtem Imienie komu biorący co
trąci.

Gwałtem wybity z Imienia ma być
naprzód wrócon do Imienia.

Gwałtownik na rełomie nie ma być
dan.

Gwałt dawności nie ma.

Gwałtem co kto bierze z ómyłki/iakę
nagrode winien. Patrzyć też o tym w
Księgę na Tytuły/w słowie / J
mować sye..

Gwałt domowy ma być obwołany.

Gwałt. kiedy nani dzwonię każdy wi
nien bieżć.

Gwar co iest/ iako ma być/ co znaczy. lxxviij

Gwar winien powód po žalobie v
działać/á pozwany hnet po gwarze
odpowiadać. Lxxi.

Gwaru obzeczanie nie iest wedle prá
wa. Lxxix.

Gwar dla czego bywa co znaczy. Lxxix.

G.

Żergewet co iest/ Żergewet kto bierze Cxxvij

Żergewet biorący co winien sierotam
C iij Któremi
iij.

xxvi.

Lix.

vij.

xxxvij

xxiij.

Xlv.

xxvi.

xxv.

xxv.

xxvi.

xxvi.

xxvi.

xxvij.

lxxviij

Lxxi.

Lxxix.

Lxxix.

Cxxvij

vi.

iiij.

któremi sye opieka.
Zergewetem iako sye bracia dziela.
Zergewet nazwiska niema aż po zmar-
łym.

Zergewetu nie moze Testamentem od-
blisszych oddalic.

Zeretyk iako ma byc karan.

Zeretyk / patrz w slowie Bluznierz/
Odsczepieniec.

Zultaie/gracze/prożnuicy/ mają byc
imowani / y iako sye zniemi w Nie-
ście sprawować.

I Hypoteca łacinnicy nazywają Imie-
nie stojące y leżące/obowiązane komu
w dlugu słowy albo zapisem / które Imie-
nienie Wierzycielowi zarazem w moc
nie iest podane/tylko teraz iest nazna-
czone obowiązkiem albo zakładem/gdzie-
by dłużnik w dlugu albo w iakiej po-
winności obiecaney/ná czas umówio-
ny/dosyc nie uczynił. A stad takie Imie-
nienie obowiązane nazywają / Bona
hypotecata/ obligata/ pignoriata/ sup-
posita. Pignus zaś sye nazywają za-
kład/który kto Wierzycielowi swoje-
mu zarazem daje. A iako Hypoteca
nazywają tylko Imienie stojące/ albo
leżące/ komu obowiązane: thak pi-
gnus tylko ruchome rzeczy które w za-
kładzie reka mogą byc podane. Wszak
ze wiele ich między thymi słowy Pi-
gnus. et hypoteca różności nie czynią/
y owsem za iedno poczytają/ iakoz ile-
ku zakładowi w rzeczy powinney / za
iedno są/ choćby teraz choć potym do-
bra iakie

iii.

vi.

vi.

vi. vij.

cxviij

Lxiiij. x.

20
bra iaktie w zakład były dane. Ale własnie mówiac o za-
kładzie/który teraz ktho daie/a kthory po tym ma dać
gdzieby dosyć nie uczynił/musi między tymi słowy róż-
ność być wysszedy mianowana/z strony dobr różnych ru-
chomych y nieruchomych.

Hypoteca dwoiaka jest/to jest Imienie w zakład ko-
mu obowiązane dwoiaktie jest/Lacinnicy mówią/Taci-
ta hypoteca. Expressa hypoteca. Tacita nazywają
choćby kto słownie vmów/zapisem Imienia komu nie
obowiązał/przedsyć sye obowiązaniem być rozumie ex di-
spositione legum/za postanowieniem Prawnym tak iak
to by było słowy albo zapisem obowiązane/iako są do-
bra opiekunów sierotom o złe sprawowanie opieki/o w-
tracenie statku sierot/o zamieszkanie ich pożytkowitak-
że y tych dobra którzy są na miejscu opiekunów/których
zowią Procuratores/ y rzędzicielow opatrzycielow spra-
wców Imienia sierot dorosłych/które rzędziciele/zo-
wią curatores. Nád to dobra oycowskie/są też obowią-
zkiem o dobra macierzynskie / iesliby ie oćiec trzymając
wtracił/skóde uczynił. Także dobra Macierzynskie o
dobra oyczyste/któreby máthka trzymając wtraciła/ albo
skóde w nich uczyniła. Dobra meżowe zenie w dlugu
wiana. Dobra zenine meżowi w dlugu posagu. Dobra
dłużnikowe w dlugu Królewskim albo Rzeczypospoli-
tęy. Dobra tych którzy rządzą Kościoły/o skóde kościel-
na. Dobra złodzieyskie o przywrócenie rzeczy kradzio-
nych. Dobra pospolicie każdego występnego/są też obo-
wiązkem temu komu skóde uczynił. Dobra komornicze
gospodarzowi w Czynsu y w nakázeniu domu. Dobra
Testamentnika w tym co komu oddał. Rzeczy kupione
za pieniądze sieroty / ónem sieroróm są w obowiązku.
Rzeczy kupione za pieniądze człowieka woiennego / o
przywrócenie pieniędzy / y inne dobra w Prawie opisa-
né/ rozumieią sye być w obowiązku w zakładzie/ choćby
nie były mianowane albo podane w zakład słowy/zapi-
sem. Ty ná

sem. Ty nazywają być in tacita hypo-
teca/ y każdy s przereczonych może na
nich dochodzić swiego/ nie inaczej iá-
koby też były słowy/ zapisem zakład
podané. A zowa też to wzeni w Prá-
wie Tacitum Juris/ quod non est ex-
pressum verbis / nie inaczej kiedybym
komu pożyczyl pultuská winá/ choc te
go nie wymawiam słowy / aby mi zás
tak dobrze oddané bylo: wskázze syc tho
tak rozumie/ nie inaczej iákoby słowy
wymówił. Quoniam tacitum Juris/
tacitum intellectum/ idem significat/
ac si esset verbis expressum. De tacita
hypoteca/ wiele pisali wzeni w Prá-
wie/ co gdyby miał wypisować musiał
tyby być ná to osobné Książki / tu syc
tylko mianowały ty dobra które syc ko-
mu rozumieią być w zakładzie choc nie
są mianowane ani zapisané w zaklá-
dzie.

Hypoteca expressa nazywają dobrá
mianowicie/ komu słowy albo zapisem
w zakładzie iásnie podané wskazané.

G.

Jármárek/ ná jármárkách o co winien
obcy odpowiadać.

Jednákcie skazanie kiedy nie ważne
Jednání ma the moc iáko rzecz osz-
dzona.

Jednákti dowód iest iáko y Sadowy.
Jednání pod zakładem ma być/ Do-
wód iednánia.

Jednacz/ takze Sedzia ná którego by
syc dowiedzia

Li.

Ciij.

xxi.

xxi.

Ciij.

xxi.

xxi.

sye dowiedziano/iż dla osadzenia albo iednania pienią-
dze wziął/ ná gárdle ma być karan. Nápísano Spec:
Sax:lib:ij. Artic:60.in glosa. Iudicem Arbitrumue Ju-
re datum/qui ob rem dicendam accepisse pecuniam cō-
uictus est/capite punito. Jest to bowiem skaza tu sprá-
wiedliwości wielka/dawanie y branie dárov. Przeto ná
Sedzie y ná iednacie takie Prawo uczyniono/tak że y ná
tych którzy dla sprawiedliwości vpominki dają/któzy-
by w tym byli podezrzani / iest Prawo tamże nápísano
takie/iż skoro do Sadu przyyda mają przysiędz/iż Se-
dziemu y żadnemu ktorzyby sprawę ich chcieli opako-
wać/nie niedali ani chcą dąć.

J Jednacie świadectwem swoim pod przysięga uczy-
nionym/mogą spornego pokónać/ tak iáboby sye przed
Sadem rzecz toczyła. Spec:Sax:lib:ij. Artic:11.in glosa.

J Jednaczów iesliby wiele obranych bylo/a ieden z nich
umarl/iuz óno obranie ginie Spec:Saxo:lib:ij. Art: 55.
in glosa. Et Spec.Saxo:lib:ij. Artic. 11.

J Jednaczmi nie mogą być/sluga/lat nie mający/glu-
chy/niemy/ śalony/ popedliwy/ żaden w swó wlasnéy
krzywdzie/niewiastá/wyiarosy by była zacna páni/má-
dra/ spráwna/ rostopna.

J Jednanie nie nie wazy/ iesli sye iedna sierota bez o-
piekuna. iesli pod zakładem nie bedzie uczynione.iesliby
sye iednacie nie zgadzali.

J Jednacie dwa ná co sye zgadzają/ trzeci musi zezwo-
lic. Spec: Saxon: lib:ij. Artic:11.

Imienie Brat starszy dzieli/mlodszy o-
biéra.

ij.

Imienie ktore nie może być oddalone
bez przyzwolenia dziedziców/ któ-
re może oddalic.

x.

xi.

xij.

Imienie s pemnych przyczyn oddalic
może od swych potomków.

x.

Imienie chcąc kto bliskością otrzymać
co czynić ma. D Tu ich

xij.

Tu ich wiec wiele pytaią/któzy sye do Imienia czyie-
go bliskośćią ciągną/które przez Przodkǎ ich iest odda-
loné/y mówią tak:nie mógł tego oddalić. A drugi który
Imienie trzyma/mówi: mógł oddalić/ wolno mu tho
było przedać/ iam to zapłacił/ w possessyey iestem/ iego
to własność była/spokoim tego używał.etcet. Nad te
wątpliwosć wezy Glosa Spec: Saxon: libri. Articuli: 52.
ná kóncu tymi słowy: Imienie iest dwoiákie. Nierucho-
mé y Ruchomé. Nieruchomé/ iáko są Rolé/ gáie/ łaki/
domy/ folwárki/ kámiénice / dwoiáko nam przychodzi:
Naprzód/ álbo siny go zá nász pieniądze/nász pracę ná
byli/ kupili/ álbo nam Sadownie dárowano/ Álbo siny
go nábyli z miész pustych/skopániny/które przed tym
niczyie nie było: Które łácinnicy zowǎ / proprium per
nos bene acquisitum: Takie Imienie nábyté może dáć
y oddalić bez przyzwolenia dziedziców w dobrym zdro-
wiu. Wtóre przychodzi nam Imienie nieruchomé
spadkiem po czyiey śmierci/ iáko gdy ia Imienie kupie
y wzdádza mi ie/potym po moiey śmierci/ná moie dzie-
ci spadnie/á po moich dzieciach/ná inné dzieci: to zowǎ
proprium hereditarium/ hereditas ex morte aduoluta.
ad mortua / Dziedzictwo przypádłé ábo przypumárłé/ tá-
kie nie może być przedané y oddalóné/ krom przyzwole-
nia dziedziców. Wszakże s pewnych przyczyn/ y to może
oddalić od własnych potomków/ iáko nápisano iest in-
ter Articulos Juris Maydeburgen. fol. x. A gđzie
Prawo mówi/ iż nie może oddalić bez przyzwolenia dzie-
dziców / Tám dziedzice rozumie włásnie swoje/ tho iest/
dzieci/ Wneci. A stad sye pokáznie wedle wykładu nie-
których iż bez przyzwolenia bráćiey może to uczynić.
Wszakże ná wielu miészcach/ nie sprawnia sye wedle the-
go Prawǎ / ále wedle zwyczajú/ gđzie wolno Spadki y
przypádłé dobrǎ przedáwac bez przyzwolenia dziedzic-
ców/ stey przyczyny/ iżby to wielka niewola była/ komu
co sprzyrodzoného Prawǎ przypádło/ áby to niemiał zá
potrzebǎ

potrzeba swoią oddać albo przedać/
et quod talis non esset ex successione
illorum bonorum/ haeres / sed tantum
dominus usufructuarius : y nie byłby
taki prawym dziedzicem Imienia przy
padłego/ tylko panem do żywota uży-
wającym. Przeto też za tę niesłuszno-
ści wważeniem / then Artykuł Prawa
Spec: Saxon: libri. Artic: 52. (Gdzie nie
kaze oddać Imienia krom przyzwole-
nia dziedziców) jest skazony in Conci-
lio Basiliens. vide inter Articulos re-
probatos/ Articulum octavum/ et Spe-
cu: Saxon: libri. Artic: 52. iasnie in mar-
gine na przodku położono. Articulus
reprobatus.

Imienie ruchome rzeczy własną pracą naby-
te/ iako sz pieniądze/ y inne/ ty mogą
być oddalone krom przyzwolenia dzie-
dziców: może ie dać komu chce za czasu
dobrego zdrowia / bez żadnego sprze-
cienia. Jure Nunic: Artic: 61. in tex-
tu. Spec: Saxon: libri. Artic: 52.

Imienie ruchome może Testamentem
oddac krom dziedziców.

Imienie kupne nie wypłacone gdyby
zgorzało / winienli kupiec dopłacić.

Imienia iako sye bliskością może do-
magać.

Imienie stojące / leżące / ruchome co
jest.

Imienie zastawne dawności nie ma.

Imienie/ patrzyć w słowie/ Dziedzictwo/
Dawność. y między Tytuły/ w Re-
yestrze/ Imienie/ Dziedzictwo.

Dij Imować

xiij.

xiij.

xiij.

xiij. xiij

xiij.

Imować sye rzeczy krádzionych / iáko
y iákich. pátrz též o thym w Reye
strze Tytułowym.

Instrumenta ku otwieraniu zamków
ktoby miał/może być meczón.

Instrumenta do zakładania ognia.

Interlocutoria sententia co iest.

Iscá kto stáwić nie może/ rzecz tráci.

Inwentarz iáko rychlo po zmarłym
czynić.

Inwentarze falszywe iáko máią być
opátrzone/y winá za nieslusné dá
nie ku popisaniu.

Inwentarzá pożytek.

Ius representativum co iest.

R.

Karanie o falešné stáržení.

Karanie neposlušného w Cechu.

Karanie kto falsšerzá / zlodžieia pře-
chowywa/ábo sam falsšuje.

Karanie zlych Prokuratorów.

Karanie o vczynek přečím přyzrodze-
níu/ o vczynek s krevnemi bíleš-
mi glowami.

Karanie/ ktoby miał trzy žony/ábo
žoná dwu mužůw.

Karanie zwódnic/ zwódníkůw.

Karanie tych któhží pobudžáią pře-
čím vzedowí y rostěrki strojá.

Karanie o trucižne.

Karanie ná tych co džieci trácá.

Karanie o tálešné sřemocenie.

Karanie/ mečení zloczyncůw rozmá-
itych. wšytká czwarta czesć Po-
rządku o tym.

Cviij.

Xcvi.

Cxi.

Cxij.

Cxij.

Cxvi.

xxiij.

Cxxx.

cxviiij

xxij.

xxviij.

xxxij.

xi.

xij.

xxviiij.

xxviiij

xxviiij

xxix.

xi.

xi.

36. 41.

Xli.

xxvi.

Karanie krzywoprzysiężce.	lxxxviij		
Karanie na gardle kthórem osobam ma być odwołzone.	Cxxv.		
Karanie / pát rz ku temu w słowiech/ śalszérz/cudzołożnik/złodziej/ me żoboyca/ Monéta/ złoczyńca/ y w innych nazwiskach złoczyńców.	cxixvi		
Kárlowie/ kárlíce spadku z bracia nie biorą		ij.	
Kát/ Kátowska obróna vrszad iego.	28. 29.		
Kóminów opát rzenie ma być na kóž de suche dni.		Lxiij.	xxxiij.
Kóminów budowanie miedzy sąsiady		Xli.	
Kónia iáko sye imować / y innego by dlecia/ pát rz též o thym w Ryez strze na Tytuly w słowie / Imo wać sye.	Cxviij	xxviij.	Xlix.
Kóni iesliby dziecię zabik wsadzóné/ iá ka nagroda ma być od tego kto w sádził.		xxxvi.	
Kón/ pát rz ku temu w słowie/ Bydle.			
Kóścielné rzeczy kiedy mogą być prze dane/ ná zastawę od żyda nieprz mowane.	xxxi.	xxxiij.	
Kóściół których złoczyńców brónić nie ma		xxx :	
Kóstkí falszywé ktoby miał / iáko ma być karan.		Lv.	
Krádziona rzecz dawnością nie ginie.	Cix.	xxviij.	Xlix.
Krádzioné rzeczy przy złodzieiu nale żioné/ komu należą.	Cxxx.	xxviij.	Xlviij.
Krádzioné rzeczy do Vrsedu przynie sioné/ pát rz též o tym w słowie/ Rzeczy.			Xlviij.
Krádziona rzecz iáko temu ginie/ kto Dij ry ią		xxviij.	

ry ią Kupit.			
Kradziestwo wędnie wotocy zboża/ o- woców/iakie karanie ma.		xxix. xxix.	
Kradziona rzecz nie ma być tajemnie chowana.		xxix. xxix.	
Kradziestwa dowód.			x.xi.
Kradzież/pátrz ku temu wslowie/Zło dzieystwo. Złodziey.			
Krawcowi gdy sukno wkradną / ktho ma czynić przeciw złodziejowi.	Cx.		
Krwawa winą iako wielka.	xi.		
Krwoności stopnie ku rozeznaniu spa- dów.	Cxiij.		
Krewny z innego Práva przychodzący po Spadek / iakie rekoiemstwo winien.		iiij.	
Krzesciánin iako żydą pokónywa w swiádeczwie.	xxx. Lxxxij		
Ksiądz nie ma do karczmy chodzić/ y inne ich powinowactwa.	xxx.		
Ksiądz bez Testamentu komu odu- mierza dóbr swoich. Pátrz też o tym w Keyestrze ná Tytuły/wslo wie/Káplan.	Cxviij.		
Ksiądz kiedy swiádczyć może.		vij.	
Ksieże namowy przy złoczyńcoch/kto- ré złé.			vij.
Ksiegi/karty/ná czyie sławe potáiem nie pisané. Pátrz też o tym wys- sęy wslowie/Sámosi libelli.			xxxv. xxxvi.
Ksiegi smolné iako máią być chowa- né.			Xlvij.
Kupcy/ Kramárze kiedy winni w in- nym Práwie odpowiadać / pátrz w slowie/Jármárk.		Xlvij.	

L.

Latá iáko dowodzie/ Latá pácholeciá
y dziewki.

xxxiij.

Lat dwoiákie iest vзнánie/ iedno młó
dziénstvá álbo možnósci rodzenia/ tá-
cinnicy zowz/ Annos pubertatis. Dru-
gie rostopnósci/ tácinnicy zowz/ An-
nos discretionis. Latá młodziénstvá
annos pubertatis / mężczyznie wedle
Práwá liczą Czternásie lat/ Dzier-
wecze Trzynásie. Latá rostopnósci
mężczyznie/ xxi lath. Ale wedle Práwá
mieyskiego lathá młodziénstvá y ro-
stopnósci / nazywáią mężczyznie xiiij
lat : Dzierwecze xiiij. Obyczay vзнá-
nia lat iest dwoiáki / ieden przez wyz-
nánie dwu osob z rodziánu Oycowstie-
go / dwu z rodziánu Máthczynégo. A
gdzieby tych krewnych nie było/ thedy
przez znáki obrostká ná miescách/
które Nátura przyrodzónym odzienim
okrywa/ in barba/ ilij/ et ascellis. Ale
Práwo miánowicie dokláda : gdzieby
wątpliwósc bylá o leciéch / tedy przez
ty znáki bywa doswiadczenie. A gdzie
by były wiadómé álbo mogły byé in-
nym sposobem vзнáne/ to iest przez wy-
znánie przyációl/ thedy tákiego przez z-
náki ogládania nie trzeba. Spec: Sa-
xonlibi. Artic: 42. Iure mun: Artic: 26.

Laté kto komu y odlaté/ nie trzeba na
grody.

Xlvi.

Láziebnicy ich towárzyse / winni og-
niá brónić.

Lxi.

Legale im-

Legale impedimentum co iest.

Leżące Imienie które nazywają.

Lékarstwie świadectwo około ranného.

¶ Lékarz/mali mieć zapłatę za pracę y za lékarstwá swoje/gdy chory/będzie już vyzdrowiony zaś w chorobie wpadnie. Včení wPráwie ták to sázá: Jeśli chorego niemoc y przyczyna niemocy za stáraníem lékarzowym vstála/ á potym za nowá przyczyna przysšla/tedy lékarz ma mieć zapłatę. Albowiem potázúie sye / iż lékarz o téy tylko niemocy w której chory piérwey był/pracę miał/á nie o téy która potym za nowá przyczyna przysšla. Jesli niemoc nie była vyzdrowioná y przyczyna niemocy nie vstála/ále sye tu zdrowiu nieiáko odmieniła / thát ieszcze lékarz nie vyzdrowił chorego / przetho mu nie winno zapłaty dawać. Jesli wątpliwa rzecz iest / áby niemoc y przyczyna niemocy miała vstać/iedno sye ták zda áby nieiáko stánela/á zaś przysšla/tám sye potázúie / iż sye za piérwszą przyczyną wróciła/dla tego Lékarz niema mieć zapłaty. Ale iesli sye niemoc ponieiákiem czásié wróciła/ tu sye potázúie/ iż z iákiey nowéy przyczyny przysšla. Táim Lékarz ma mieć zapłatę za pracę swoie. Totat Bartol.in Decisi onibus.

Liczbá Rádziecka Pospólstwu .

Litis contestatio co iest.

Listy dowodné rozmaíte.

Listy v Sadu w czym mają być pilnie baczone.

Listy

Lxiiij.

L.

xiij.

xxiiij.

Xliij.

viiij.

Lxxv.

lxxvi

Liiij.

Listy wolności iakie maia być cho-
 wane/patrz w słowie/Głéyt.
 Linie w Drzewie krewności.
 Litkupnicy potrzebni.
 Lotra ná drodze zabić może.
 Ludzióm zacnym Prokuratorá mieć
 przystoi.
 Ludzie iedného Práva / nie maia syc
 pociągac w cudzym Prawie.

M.

Maż po żeninéy śmierci/ruchomé rze-
 czy bierze.
 Maż Gerade winien opatrzyc.
 Maż nie winien oprawy żenie kiedy
 Posagu nie weźmie.
 Maż żeniného Imienia utracić nie-
 może.
 Maż o cudzołóstwo żony winien mó-
 wić.
 Maż z żoną kiedy po sobie spadek bio-
 ra.
 Maż kiedy o cudzołóstwo żony niema
 karac.
 Maż wydawając żone swoje ná sro-
 mote / albo Matka dziewke iako
 maia być karani.
 Małżeństwo miedzy żydem á Krześci-
 aninem iest cudzołóstwo.
 Manuale factum co iest.
 Matka po dziecióich kiedy spadek bie-
 rze.
 Matka dziecióm Imienia odumiera/
 dzieci Oycu.
 Matczyné Imienie/ iest obowiązkiem
 dziecióm

Porz. Arty. Celar

Cxiiij.

xxviij.
xxiiij.

xviij.

Xlvij.

iiij.

v.
viij.

ix.

Xliij.

Cxviij.

cxixiiij

xxix.

xxxij.

Xlvij.

24. 25.
ij.

iiij.

dzieciom w utraceniu dóbr Oyczy-
stych/patrz w słowie/ Hypoteca.
Matka ma prosić Wzędu dzieciom o
Opiekuny.

Matka gdy dziecię straci/ a przy sye te-
go/ iakie ma być badanie.

Matka gdyby dziecię straciła/ iako
ma być karana.

Mala rzecz v Sędu bez odwołów ma
być sadzona.

Meczenie zloczynców iakie ma być.

Meczenia różność wedle osób y wol-
ność od mezenia.

Meki rozmaite wedle Prawa y nie we-
dle Prawa.

Meczenie rannego zlozynce iakie ma
być.

Mezarka sromotnie żywiąc co traci.

Mezoboystwa rozmaitego/ śmierć ro-
zmaita.

Mezoboystwo przygodne w obronie/
patrz też ku temu w słowie/ Zabicie
przygodne.

Mezoboyca kiedy na gardle ma być
karan. Przyczyny mezoboyce oma-
wiające.

¶ Prawo Boże tegoż vcy dostatecz-
niey. Deutr. 19. Aby ten któryby bli-
niego swęgo z nieobaczenia zabił/ z któ-
rymby żadney nieprzyiaźni przed tym
nie miał/ iako/ gdyby kto skim siedł do
lasa drew rąbać/ a rąbiąc drzewo spa-
dła siekiera stopozysła y raniła bli-
źniego iego/ tak/ iżby umarł: taki aby
wciął na miejsce bezpieczne ku themu
należnaczyć

Polz

Ally.

Clat

xxxij.

ix.

Xli.

Xlv.

Cxxi.

Cxxiiij

Cxxv.

cxliij

cxlv.

cxlvj.

cxlvij

cxlvij

Cxxv

cxlvij

cxlvij

x.

xxv.

náznáčóné/ á tá m zachował zdrowie/
y został żyw. Ale iesliby kto żywić s
tim w nieprzyiaźni zastąpiwszy mu ná
drodze/strzeżt nan/ á ránil ij smiertel
nie/ták izby vmárl: á potymby wciekt
ná miejsce ktemu sprawióné: tedy stár
szy miásta ónego posła á wezma go s
tamtąd/y podadza go w rece powinow
átému zabitego aby vmárl. O thym
sérzcy czytay ná miejscu námiénióny/
y Numeri 35. Josue 20. Gdzie tá m tyl
ko tym mejobóycóm opisána iest beś
pieczność ku zachowaniu zdrowia kto
rzyby sprzygody zábili á z ónym zábi
tym nieprzyiaźni żadnéy przed tym nie
mieli. Qui percussit proximum su
um per imprudentiam / nec odio pro
secutus est eum antea . Przyłożono
trzecią przyczynę / Exodi 21. Ktooby
nie czyhał ná kogo / á dał go Bóg w
rece iego / tedy y then ná miejsce beś
pieczeństwa będzie syc mógt schronić.
Ale iesliby kto wmyślnie á zdradliwie
czyhał ná cudze zdrowie / á zamordo
wał go / then y od Oltarza mégo be
dzie wzięt ná śmierć.

Mejobóyce znáki pewné.

Mejobóystwa osoby wolné.

Mejobóystwa nie kóždy winien choć
zábić.

Mistrzá skólného wząd.

Nyto aby słudze záplácono było. Aby
téż slugá ku dowodowi był bliszy/
dwie są rzeczy potrzebne. Wiednanie
zapłaty/ á doślużenie do czasu zmó
wione

E ij

wione

poz. atty. Ept

136. 137

xxij.

xij.

xxij.
xxv.

wionego. Spec Saxon: lib. i. Art. i.
culo 22 in glosa.
Mniſy z bracia ſpadku nie biorą. 2
któży dziedzictwa nie trącą.
Mniſy kiedy ſwiadczyć mogą.
Mniemania / które w czynku wymó-
wki nie mają / y w których czyn-
koch mają.
Moc iako zepſować może.
Monety Mynce fałſzowanie / wywa-
żanie / obżezowanie.
Możnięſtemu s ſtróny wzedu kto od-
ſtepuie Accya ſwoie która w Prawie
ma / traci ię / y odſtepek nie nieważy.
Spe: S: lib. i. Art: 48 in glosa. Qui ac-
tionem potētionis ratione officij ce-
dit / perdit Actionem illam / et ces-
ſio non habet effectum.
Mſzczący ſye ſwéy krzywdy / Prawo
ſwoie traci.

N.

Naiemnik dzierżawca bliſſy ku do-
wodowi naymu.
Naiemnik / czynſz zaplácóny / ſamo-
trzeć dowodzi.
Naiemnikowi / kiedy może wypowie-
dzieć naiem.
W naymie gdy ſye ſkoda ſtanie / czyia
ieſt / Pana czy kómóniká.
Naiem ma być wczas wypowiedzian.
Naiemniká może ciążać / nie pozywa-
ię.
Naczynia rzemieſlnego żoná po mezu
nie bierze.

Naczynie

*Naiemna rola / opisaſano dąſka tegme
na przyodku napisanu fol. 6. 7. 8. 9. 10. 11.*

Polis

Anty.

Char

Crvij.

vij.
Xlvi.
Xlvij.

lxvij.

xxvij.

Xlvi.

xxvi.

xxvij.

xxix.

xxix.

xxix.

Xl.

Xl.

ij.

Naczynie rzemieślné do Gerady nie-
służy.

Nakładów Práwnych płácenie.

Nakłady / stróná zyskująca rzecz głó-
wną poprzysięga.

Nakłady na świátki iákie máią być/
gdy świádek ná świádectwo / zes-
ta.

Należióné rzeczy máią być wrócone/
nie táioné.

Práwo Bóże tájże vzy Deut:22. gdy
rzecz czyie zgubioná naydzieś / áz
bys tego nie smiał kryć.

Nie stanie do Práva po Odpowiedzi
ná roku z odkładu / škodliwe.

Niewiasty świádczyć nie mogą.

Niewiasty kiedy mogą być pokónané
świádectwem.

Niewiasty ábo dziewki zgwałcenie.

Niewiastá w swoiey sprawie / samá
przysiędz ma. á inne wšytki sprá-
wy przez Opiekuná sprawowác.

Niewiastá biorąc Gerade co winná
meżowi swéy przyaciółki.

Niewiasty kiedy świádczyć mogą.

Niewiasty póki plód noszą w żywocie

Niewiasty nie przeswiádczy.

Niewiastá niewinná Práva vmiéc/
rzeczy nie może mówić.

Niewiastá zá żywotá meżowého kie-
dy sye może Wiáná vpominác.

Niewiastá domagać sye opráwy / iá-
ko bliffá dowiész iż po niéy po-
sag dano.

Niewiastá práwniac sye s Potomki
mezo-

ii.

Xlv.

Cvi.

Cvij.

xxvij.

xxvij.

xxix.

Lxxv.

Lxxxi.

Lxxxi.

cxxxi

Xciii.

vij.

iiij.

vij.

vij.

vij.

vij.

ix.

vij.

ix.

meżowemi o pieniądze do meżá
wniesione/ nie blisza dowodu.
Niewiasta bżemienna/ kiedy ma wy-
nić z meżowego Imienia.
Niewiasta dla nierządu/ dziedzictwa
nie traci.
Niewiasta sromotnie żyjąc co traci.
Niewiasta / patrz tu temu w słowie/
Żona. Bżemienna.
Niewinny kiedy sye stawia winnym.
Niewiasta bez Opiekuna nic niemoże.

G.

Obowiązek Imienia dwoiaki / patrz
wyższy w słowie/ Hypoteca.
Obwinióny bliszy sye przeciw żalobie
odwieść / by też był y powołany.
Obwinióney stronie nauki.
Obwinióny stákim dowodem odcho-
dzi/ iaki Powód nan wiedzie.
Obwinióny od wielu/ iednemusye sprá-
wować ma piérwéy.
Obwinióny kiedy winien w cudzym
Práwie odpowiadać.
Obwiniónego odwołki iákie / y kiedy
nie idą.
Obwinióny y Powód mogą sobie Pro-
kuratorá s Przysiężników obrać.
Obwinióny ktorým ludzióm nie wi-
nien odpowiadać.
Obwinióny / każdy winien znać ábo
przec.
Obwinióny/ patrz w słowie/ Pozwany
Odpowiedz kiedy iest práwa odpo-
wiedzią.

Odpow

ix.
ix.

x.

x.

Xlvi.
v. viij.
ix.

lxij.
63. 80.
75. 79.

xviij.

Xliij.

Xlvij.

23. 70.
71. 72.

Xlv.

xxxi.

Xlix.

Xlix.

Lxxv.

*Obrota potrzebna domowa na po-
zalku napisania folio*

OdpoWiędz zAczeta ná roku z odkládu
nie škóczóna/ škodliwa.

OdpoWiędz troiáka iest o dlug.

OdpoWiędz człowieka z innego práwa

Odpráwiónych y nieodpráwiónych po
tómków iáki dział.

Odwlóki/ pátrz wysššey/ Obwinióne-
go odwlóki.

Odwód y dowód ná gorácym práwie

OdpoWiędnicy iáko máia być karáni.

Odšczépiciá blíššy křezšciánin po-
kónác.

Odšczépieniec nie može o cudzú křy-
wde žalowác.

Odštepowác práwa možniejšemu nie
godži sye / pátrz w słowie/ Može
niejšy.

Ogniowa przygoá iákie obrony ma
miéc.

Ognia kto nie bróni/ gárdło ná lášce.

W ogień kto domu nie otworzy gdje
goré co tráci.

Ognia zákládání iáko ma być kará-
né.

Oczyzná/ pátrz w słowie/ Imienie.

Oycowškie Imienie iest obowiaškem
dziecióm w vtráceniu dóbr ich má-
ti/ pátrz w słowie/ Hypoteca.

Oprawy co są y sposób oprav.

Opráwování Imienia zastáwného.

Opowiaáání miásto wtórego y trze-
ciého pozwu/ dobre.

Opowiaáání miásto pozwu/ ma być
w domu pozwáného / álbo przed
žóna iego. Spec: Saxo: lib: iij. Ar-
tic: 63. in glosa. Omyl-

lxxv.

lxxx.

xvi.

Xlvij.

ij.

Xlvij.

xl.

xxxij.

xxxij.

Xlvi.

xlj. lx.

Lxi.

Lxij.

xij.

Lxxvi

xij.

Lxij.

xxxvij.

Omylna rzecz w Sadu może być po-
prawioną.

Oko do cudzego domu nie ma być bu-
dowano.

Opiekuny iako może inne wstawić/mi-
mo przyrodzone.

Opiekun winien czynić liczbę siero-
tóm dorosłym.

Opiekun kiedy opiekę traci.

Opiekunowie którzy winni Inwentarz
uczynić y istote sierotóm.

Opiekun prze nieuczynienie Inwenta-
rza co traci.

Opiekun o krzywdę sieroty winien
mówić.

Opiekun iakie Imienie sierotóm wi-
nien oddać.

Opiekun może przedać Imienie dzie-
cinne spewnych przyczyn.

Opiekunów chytróść w dostawaniu
Imienia dzieciennego.

Opiek: niewierneg może oskarżyć do w-
rzedu matká/bába/ciot: tych dzieci.

Opiekun w škodzie sieroty wymówki
nie ma.

Opiekunowa maietność iako iest obo-
wiszkiem sierocie która sye opie-
ka/pátrz w słowie/ Hypoteca.

Opieká/pátrz ku temu w Rejestrze ná
Tytuły škzedy wtymże słowie/ O-
pieká.

Ortel/ Sententia/ Dekrét/ iedno są.

Ortel ma być przy obliczności obu
strón. Ortele dwoiákcie.

Ortel kiedy może skazać.

Osądzóny

Lxxv.

Xli.

xxxij.

xxxij.

xxxij.

Cxi.

xxxij.

xxxij.

Xliij.

Cxij.

xxxij.

xxxij.

xxxij.

xxxij.

vi.

xxxij.

Xciiiij.

Xcvi.

Xlviij.

Oszadzoney rzeczy Exekucya.
Osiadły nie winien sye reczyć.

Ciiij.

Lxxviiij. xxiij.

B.

Pan z stróny slugi swęgo co winien
dzierżec.

Liiij.

Pan mieniąc iż sludze myto zapłacił/
bliszy dowodu.

Liiij.

Pan s kthorych przyczyn winien sluge
puścić przed czasem.

Liiij.

Pan za sluge kiedy winien odpowia-
dać albo zań płacić.

Liiij.

Pan/pátrz w słowie/Sluga.

Pánowie iákie ludzi ná Vzeddy wybier-
ać máia/pátrz ku temu w Tytu-
loch ná ostatku.

vij.

Pásterz wszytkiemu pospólstwu ma
być ieden.

Xliij.

Persony w krewności opisane.

Cxiiij.

Persony do Sądu należące.

v.

Poena talionis ná skárżacego fałszy-
wie.

xxxiij.

Pisárstka przysięgá y winá za niesłusz-
né pisanie.

xvi.

Pisárzowi náuka około głównych
spraw.

Xlvi.

Pisanie przy mece złoczyńców iákie
ma być.

xiiij. xij.

Pisania własnéy reki przacy sye / iáko
odchodzi.

lxxxviiij.

Pismo własnéy reki iest dwoiákie/ied-
no Cyrográfowe / á drugie Rejestro-
wé. Pismo własnéy reki Cyrográfo-
wé/ kiedy kto pokázuie przed Vzedem
przeciw temu który pisał/á then który

xlvij.

S

pisał/

pisał/ przyznawa ono pismo swoje/ tã-
kie pismo iest waźne/ y około takiego/
nie maſz żadnego ſporu. A ieſli kto nie
przyznawa reki ſwey: tã ieli na tã-
kiem piſmie iest podpisanie obudwu
ſtrón/ y ſwiadków/ którzy ono piſmo/
y ſwoiego podpisania y ſtróny zezna-
wają/ waźne iest. A ieſliby było tylko
ſamych ſwiadków podpisanie / thã
gdy reke przacego zeznawają/ á ktemu
piſmo przez porównanie liter z drugie-
go piſmã podobnego poſtãwiz / tãż ó-
no piſmo tu dowodowi waźne iest / y
przec ſye go ſtrónã niemoże. Ale ieſli
thelko z gołã ſami ſwiadkowie zezna-
wają byc czyie reke/ albo ſamo thylko
przyrównanie z drugich liter podob-
nego piſmã/ czynią/ tãm nie tãk zupeł-
ny iest dowód/ przeciw ſtrónie przacey
ſye reki ſwey. Wſzakże mogą byc tacy
ſwiadkowie/ oſoby wczciwe/ którzy ni-
gdy żadney nãgãny nie mieli/ ani miec
mogã: Może theż byc tãkie znaczne z
drugiego piſmã liter porównanie / iż
tylko z ſamey iedney rzeczy tho iest ál-
bo ſwiadków zeznania / albo liter po-
równania / może byc ſłuſzny dowód
przeciw ſtrónie przacey ſye reki ſwey /
albo przeciw którem dzieciom nieprzy-
znawającem reki przodka ſwoiego/ po
którym Spadek biorã.

¶ Prawo Cefarſkie wcy/ Jeſliby ktho
komu wielkiej ſummy wierzył/ á chciał
byc w tym beſpieczen/ nie ma inakſze-
go Cyrogrãffu od dlužnikã przyymo-
wać / iedno

30
wac/ iedno azby sye trzy swiadkowic
dobrey slawy podpisali. Takze y dlu-
znik/ iesli by chcial byc bezpieczen/ iz
dlug oddat/ taki tez od Credytora Cy-
rograff z podpisaniem trzech swiad-
kow przyymowac ma. C. Si certum pe-
tatur/ L. 17. § Super Cirographarijs.
§ Pisma zas Rejestrowego/ wzeni w
Prawie takie nauki podawaja: Jesli
sye w Rejestrze co nayduie/ co by bylo
przeciw temu ktory pisal: takie pismo
ma miesce/ y iest zupełnym dowodem.
A iesli iest tu pożytkowi tego ktory pi-
sal/ tam nie czyni dowodu/ y pospoli-
cie tho zachowaja / iz pozwany kiedy
nani czego Rejestrem dowodza/ bliz-
szy sye przeciw Rejestrowi odwieśc/ ni-
zby go ktho Rejestrem pisma swego/
mial pokonac. Wszakze niekiedy takie
pismo pomaga nieiako za tym kthory
pisal albo za dziedzicem iego/ w thym
przypadku/ iesli sye tam zamyka liczba
zmarłego kthory byl człowiekiem/ do-
brey slawy.

§ Statut Koronny Sigismundi in
Anno 1540 tak wcy: Kiedy Slachcie
Kupcowi dluzen/ a kupiec dlug ma na
pisany w swoim Rejestrze / przysiege
otrzymawa przy swym Rejestrze prze-
ciw Slachcicowi. Wszakze pod thym
spособem/ iesli dlugu swego od Slach-
cica w czasie trzech lath szuka . Albo-
wiem gdzieby trzy lata minely/ inz ta-
kowego dlugu (obstante triennali pre-
scriptione) dla tey trzyletney dawno-

ści / Statutem obwarowane być
nie może. A to sye tylko rozumie/ kiedy
jest sprawa między kupcem a słachci-
cem. Abowiem kupcy sami między so-
bą zachowują swoy stary zwyczaj w
dochodzeniu albo płaceniu długów.

Pieczeci dwoiaki / y iako mogą być
naganióne.

Pies škodliwy y inné zwierzęta kiedy
škodę uczynią/ iaka nagrodą.

Pignus/ co jest/ patrzą w słowie/ Hypo-
teca.

Pytania zločyńców przed mecz/ przy
mece/ y po mece/ iakié mają być.

Pytania niepotrzebne v Sadu niema-
ją być.

Płacenie głowy s przygodnéj zabicia.

Prawo Bożé nie tak / ale któryby ubił
człowieka a onby umarł / garłem
to zapłaci. Exo: 21. Levit: 24. O
przygodný meżobóystwie inaczey/
patrzą wysszey w słowie / Mezo-
bóystwo.

Podwoyskiego przysięga/ Powinność/
świádectwo/ Obróna.

Podwoyski dziesiątego więźnia któ-
ryby ná śmierć miał być skazan/ mo-
że wyzwolić. iesliby go od niego od-
kupiono / ale piérwey niżby go os-
dżono. Abowiem iesliby mu dano o-
sądzónego / taki inż by był bezecny.
A tak táńszy. Napisano o tym Spe.
Saxon: lib: iij. Artic: 56. in Textu et
in Glosa.

Polacy od práwa Césárskiego wolni. iij.
Polacy kie-

Xlij.

6.7.13.

16.23.

xxxiij.

xxiiij.

Polacy w Mieściech/ we Wsiach/ kiedy dy Prawa Cesarstkiego mają uży- wać.			Xliij.
Pomocna rzecz w Prawie co jest / po- sel s pomocną rzeczą.	Lxiij.		Liiij.
Pomocną rzecz wnoszący/ gdy Powo- du niemoże dostać / co ma czynić.	Lxiiij.		
Pomocnicy w zloczynstwie iako mają być karani.	Cxxx. Cxxv		
Pomocnicy ranienia.		xxv.	Xliij.
Pospółstwa posłuszeństwo Rádzie Mieyskiej.	xxiiij.		
Pospółstwu mają być czytane Przy- wileie Mieyskie.	xxviiij.		
Pospółstwa roietsha część co zámknie/ ma być chowano.		Xlij.	
Postempek około rzeczy krádzionych.			xlviij.
Postempek przy Apellacyey.	Xcix.		
Postempek przy oddaniu przysięgi.	Xc.		
Postempek przeciw pozwánemu gdy do Sadu stanie.	Lxx.		
Postempek przeciw pozwánemu gdy nie stanie.	Lxij.		
Potómeł zmarłego Pána/ może naie- mnika ruszyć.		Xl.	
Potómstwo w siódmym rodziu sye kónczy.		ij.	
Potómkowie odprawieni y nieodpra- wieni iako Imienie biorą po zmar- łym.		ij.	
Potómeł po zmarłym przed Trzydzie- stym dniem o dług nie ma być ga- ban.		xx.	
Potómeł o dług zmarłego / iako od- chodzi.		xxij.	

S iij Potómeł

Potómek po zmarłym winien długi płacić y rekonie wyzwolic.		xxij.
Potomkowie czym dziedzictwo traca.	Xliij.	v.xxiiij
Potomkowie zmarłego winni mytcho sludze.		Lv.
Potómek / pátrz ku themu w słowie/ Dziedzic.		
Powodnéy strónie co trzeba baczyc ku Prawu.	xxij.	
Powodowi zákletemu niewinno odpo wiadac.	xxij.	
Powód pozawawsy / gdy niešťanie/ co traci.	xxij.	
Powód w swéy sprawie ma byc zaw se gotow.	xxij.	
Powód o wieźnia swoiego/ winien ko zdemu odpowiadac.	Lxix.	
Powód winien pozwanemu dobrowol né ziawienie.	lxxviij	
Powodowi czemu odwołóti nie ida.		Xlv.
Powód y pozwany gdy do sluchania ortelu nie šťana co traca.	Xcvi.	
Powód mieniac iz dluznikowi dluhu nie odpuscil/ bliffsy dowodu.		xvi.
Powód žaluiacy o rzeczy widomé kto ré maia lice/ bliffsy dowodu.		xvij.
Powód przyietey przysięgi pozwane mu/ nie moze zas puscić.		xx.
Powód przacego sye reki swéy/ bliffsy pokónac.		xx.
Powód który nie chce sluchac przysię gi/ swa rzecz traci.		xpi.
Powód iako gwałtownika pokónywa		xxv.
Powód w iawnéy rzeczy bliffsy pokó nac pozwanego.		xxviij.

Powód

powód kiedy może przeswiałdzczyć Se- dziego.	Polz.	Alvij.	
powód na gárko instiguiący/ nie zá- raz ma być do przysięgi przypu- szyć.			v.
Powodowi in criminalibus ma być daná dilacia ná dowód.			xxi. xlvj. L.
Powodu żaden przycisnąć nie może ku skarżeniu.			
Powód winien miánowicie pozwáne- mu ókrzćć dług.		rv.	
Powołanie meżobóyce/ sposób/ zapis/ obroná / pożytek.	rlx. l. Li. Lij		
Powołany iáko sye s powołania wyz- wala / pátrzy o tym sferzcy między Tytuły folio III. III2.	Lij. Lijj.		
Powołanie ciérpiący rok y šestć nie- dzieł teżemu przychodzi.	Lijj.		
Powołanego dziedzicy iáko do oyczy- zny przychodzi.	Lv.		
Powołanemu żaden niewinien odpo- wiádać.	Lv.		
Powołany ná mece / bliszy iesth od- wieść sye.	Cxxij.	xxx.	vi. vij.
Powołany ma być poiman / wśátkze nie meczony iesli innego dowodu niemá.	Cxxvij		
Pozew rozmaithy/ w pozwie co trzeba báczyć/ obyczay pozwania/ czás/ y inne rzeczy/ okolo pozwów.	Lj. lvij Lvij. lix. lx.		
Pozew iáko skázćć może.	lxvij.		
Pozwanemu co pilnie trzeba báczyć przed odpowiedziá.	Lxxv.	Xlv.	
Pozwany poddawa sye obcemu Se- dziemu przez odpowíedz ná žaló- be.	Lxxv.		
	pozwany		

Pozwany na każdym stopniu prawa/ może odpowiadać.	lxxi.
Pozwany kiedy nie winien odpowiadać/ dąc powodowi.	lxxiij.
Pozwany może sye wyizć do swego prawa.	lxxiij.
Pozwany/ obżałowany przeciw gołey żałobie/blisszy odvodu.	xxix. xx. xxxviij.
Pozwanego kiedy nie stawa do Sadu iako przysyskuz.	Lxxi.
Pozwanie nie ma być kiedy prawo zas siedzic.	xxxiiij.
Pozwany klety może sye prawem bro nić.	xxiiij.
Pozwany może pusćić przysiege po wodowi.	xx.
Pozwany/patrz w słowie/Obwiniony Pożyczana rzecz a zas zastawiona/ gdzie ma być sukana.	Lxxv.
Pożyczaney rzeczy u kogo sukac / iesli ten umarl komus pożyczyl / albo iesli stracona.	xxxviij. xxix.
Pożyczanie / ma być wcale oddane.	xxxviij.
Pożyczona rzecz zgubiona/ma być pla cona.	xxxix.
Pożyczaney rzeczy iako vzywac.	xxxviij.
Pożyczaney rzeczy schowaney/zaden ro dlugu nie ma hamowac.	xxxviij.
Pozoga/o palenie domow obwiniony a przacy sye iako odchodzi.	xxxi.
Prawa dla czego uczynione	xx.
Prawa Maydeb. gdy nie stawa/gdzie sye sflanaiac/iako sedzic.	xxliij.
Prawo y rozdziel prawa/prawo May deburstie w polsce przyiete.	j. ij.
prawo iakie	

xxij.

Práwo iákie kto ma spuszczać.

Práva swého/to iest Akcyey causi szadowey/ moźniemyemu/z strony Vrzędu odstepować / nie godzi syc/pátrz w słowie/ Moźniemy.

Praga. poena in cute et carne / Karáz nie v pragi o co bywa.

Przedawanie/ kupowanie/wzdanie Imienia.

Przedawca Imienia/gdzieby niemógł obrónić kupca/co czynić.

Przedanie Imienia/ma być przed prawem.

Przedawca kiedy ná przedaniu škodu ie/y zádatek tráci.

Przekupniów Karanie.

Przewinienie malé ábo wietšie/ cieššie álbo lžeyšie/iáko syc rozumie.

Przysięga Rádziecka.

Przysięga Wóytowska.

Przysięga przysiężnicza / ich powinność.

Przysiężnik młodszy / podskarbi przysiężnicy.

Przysiężnicze dochody.]

Przysiężnicza niedbałość o pisarza.

Przysiężnicy trzézwo máia sádzic.

Przysiężnicze świadectwo kiedy nie ważne.

Przysiężnik nie ma wedle widzenia swoiego sádzic / ále wedle práwa y najlepšiego sumnienia. Iure Municipi: Artic: 14. Przeto przysiężnik kóždy s swéy osoby kiedy náń przyydzie powiádać/ co o téy sprawie rozumie

G

ma syc

*Przygranych rzeczy dochodzenie
npijanu na sędoku fol. 16.*

xi.

Xlvi.

Cxxix.

Xlij.

xi.

xij.

xij.

vij.

Cxxix

vij.

x.

xij.

xij.

xv.

rv. xcix

rv.

Xlvij.

Xlvij.

ma sye wárować/ áby nie mówił/ ták
 ni sye widzi. Ale ták to w práwie ná-
 pisano stoi / thák to wedle sumnienia
 moiego rozumiem. A gdzieby wątpli-
 wość około iákiey sprawy miał. Le-
 piéy/iż sobie ná rozmyslenie weźmie/ á
 práwá sye doloży / niż ma wątpliwie
 sądzić. iáko sye mu widzi : Bo gdy by
 przysięzniká spytano/ iáko Sententia
 wydał/ á ón odpowiedział/iż wedle wi-
 dzenia swégo: táká nic nie waży. Sen-
 tentia secundum videre et ex opinione
 prolata/non valet. Nápisano in Jure
 Munic. Artic. 14. in Glosa. Tákżé y
 Prokuratorowie/ gdy sprawuá rzecz/
 nie máią mówić: ták czuie wedle prá-
 wá. Ale ták iest wedle práwá/ták tám
 nápisano stoi .

Przysięznik / pátrż ku temu w słowie/
 Sedžia.

Przysięgá stáršych s Cechów .

xxv.

Przysięgá nowego Mieszczániná.

xxv.

Przysięgá slug mieyskich.

xxvi.

Przysięgá slugi Woystowskiego .

xxvij.

Przysięgá żydowsta.

31.93.

Przysięgá przeciw Cyrográffowi/ nie-
 słusna .

lxxv.

Przysięge obżáłowány może puścić
 powodowi / y inné náuki o przy-
 sięgách.

xx.

Przysięgi przyietéy iuż puścić niemoże

xx.

Przysięgá iáká ma być s pómocniká.

88. 89.

Przysięgá ná roku nie oddána / czas
 przysięgi .

lxxix.

Przysięgáiącego wolność.

Xcij.

przysięgá

Przysięgá przeciw dowodowi być nie- może.	Xciii.		
Przysięge pryncypał sam/nie plenipo- tent ma oddawać.	Xciii.		
Przysięgi nie mają być z wżędu odkłá dane/króm przyzwolenia strón.	xx.		
Przysięgá po umarłey rece.	xx.		
Przysięgá iednemu wiele kroć nie ma być dopuszczóná.	xx.		
Przysięgá w iáwnych rzeczach nie ma być.	xxviii.		
Przysięgá przez iednacze skazána/wa- żna iáko y Sądowa.	xxi.		
Przysiężné Ceremonie/pátrz o tym sęs- roko inter Titulos fol. 117. 118.	Xc. xci.		
Przysięgá z mnińmániá być nie ma.		Xlvi.	
Przyáciele po Małżeństwie/ Imioná ich.	Cxx.		
Przygodné zábićie / pátrz w słowie/ Meżobóycá.	Cxxix.		
Przywileie / czym bywáią tráconé.		Lii.	xxviii.
Przywileý/ kiedy go ktho odstąpi/ nie nieważy/y mych przypadków/kie- dy przywileie nie waży/pátrz wy- sęy w słowie/ Gléyt.			
Prokuratorowie/ ich powinność/przy- sięgá/ potrzebność / wczćiwosć/y cnotá téż.	xviii. Cvii.	Lv.	xxxi.
Prokuratorá zdraǳliwégo winá.	xix.	Lvi.	xxviii.
Prokuratorem kto nie może być.		Lv.	
Prokuratorów słusné myto / y łupie- stwo.	xx.	Cvii.	
Prokurator kiedy nie może sprawować rzeczy.	lxviii.		
Prokurator iáko ma czynić žalobe kie- dy instia			xxxi.

dy instiguie na gárto.
Prokurator: czym syc Sedziemu z pro-
kuracyey wymówi.
Proporczyki/lámpa w ognien wywieśo
na co znaczy.

R.

Ráyce z iákich indzi máiz być obie-
ráni.

Rádziecka władza y powinność.

Ráyce iáko listownem pozvem pozy-
wáiz.

Rádzieckie świadectwo różne podług
różnych spraw.

Ráyce w czym mogą być przeswiad-
zeni.

Ráyce kiedy opiekuny dáiz.

Ráyce niektórzy przy ogniówéy przy-
godzie winni być.

Ráyce winni mieć Rejestr ludzi na
Katusiu.

Ránni kiedy umrze iáki domód iesli
z rány umárł.

Rány sine ktho obwiedzie Drzedem/
blisszy pokónac obwiniónego.

Ran placenie iákie ma być.

Rámenia škodliwego nagroda.

Práwo Boże tak wczý Exodi 21. Gdy
by kto w zwádzie vderzył drugiego
kámieniem albo piészczą/ á ónby zá-
rązem nie umárł/ áleby przyleżał: A
wstawszy iesliby o kúju z domu wy-
chodził: tedy ten co go vderzył/ nie
wiecey winien zostánie/ iedno mu ie-
go omiéstanie y lékarstwo zaplácić
powinien.

o Rány

Lv.

Lx.

vij.

vij.

Lvij.

Lvij.

xvij.

Xlvij.

Xlvij.

xxvij.

Lxi.

Lxij.

xxvij.

Xlvij.

xxvi.

xxix.

xxvij.

xxix.

o Rány Sąd kiedy ma być polskim
prawem.

Rathus winien mieć potrzeby ognio-
wé.

Rekoienstwo / Rekoenie Sądowni y
nie sądowni.

Rekoienstwo Sądowé / o które rzeczy
ma być.

Rekoieniemu nauki / obróny.

Rekoiego wolność za nowym Con-
traktem.

Rekoienstwa bżemie / kiedy na dzie-
dzica spada.

Rekoenia kiedy może czynić przeciw
dłużnikowi.

Rekoienstwo in Civilibus et in Cri-
minalibus.

Rekoienstwo spółnéy reki.

Rekoiego wyzwolenie / po zmarłym
dłużniku. Jure Muni: Artic: 119.

Rekoiego przysięga za dłużnika za
marłego.

Rekoienstwo spółného vspráwiedli-
wienia.

Rekoienstwo o bydle kthóre w reko-
ienstwie zdechnie.

Rekoienstwa osiádlenu nie trzeba.

Reki własnéy pisma przacy sye / nie-
blisszy odvodu. Powód blisszy są-
motrzeć. pátrż téż o thym wysisszy
w słowie / Pismo własnéy reki.

Rzemieslnicze posłuszeństwo ku Rá-
cóm / pátrż téż o tym w Reyestrze
ná Tytuły / w słowie / Rádziecka
władza.

G iij

Rzemies

Xliij.

Lxi.

Lxvi.

xxij.

xxij.

Lxxij.

xxij. li.

Lxxij.

Lxxij.

Lxxij.

Lxxij.

xxij.

xxij. 23

xxij.

Lxxij.

xxij.

xxij.

Lxxvi.

xxij.

xxij.

xx.

xxij.

Rzemieślnicze schadzki ku czemu.
Rzemieślnicze przygóné mezbóystwo.
3 Rzemieślnicze zrucenie / dla czego ma
być. patrzyć o tym sierzcy / w Reyestrze
na Tytuły / w słowie / Pies.

xxiiij.
cxvix
xxiiij.

Rotulu otworzenie / od wyższego Prá-
wá / kiedy ma być y iaki postempet
przy tym / patrzyć o tym w Reyestrze
na Tytuły / w słowie / Apellacya /
Sentencya.

C.

Rostérki w mieście zruśiający / iako ma
być karan.

xl.

Ruchomé rzeczy może Testamentem
oddac / oprócz Gerady a Hergewe
tu.

xij.
xxvi.

Ruchomé rzeczy maż po żenie bierze.

iiij.

Ruchomemi / przedniessa placa dlu-
gu. Patrzyć też o thym w Reyestrze
na Tytuły w słowie / Dlužnik.

Lxiiij.
Ciiij.

Rug / miasto Burgrabskiego Sędu.

xxviiij.

Rzeczy zloczynicy odieté / komu służą.

Cxxx.

xxviiij.

xlviij.

Rzeczy które przy zloczynicy biorą / tym
mają być wrócone czyie są. A iesli
by sye do nich nikt nie ozwał wrok:
Wzad chowając ie tak długo / ma ie
obrócić na swoy pożytek. Jasné o tų
Práwo / Spec: Saxo: lib: ij. Art: 31.
in Textu et in Glosa. Bona dam-
natorum / non sunt in lucrum Judi-
cibus / aut eorum officijs. Posses-
sor licet morte puniatur / res nihilo-
minus redduntur illi cui pertinent.
Wiedziéc to práwo bárzo iest vżyte-
czno: bo gdzie Wzad iesth chciwoy /
móglby sye komu skwápic na nie-
znosné

znosné meči/ ná gárdlo/ áby ónego
státhku iego dostał / co być nie ma.
Przeto im thego Prává swiecthstie
bróniá/ y duchorné nie dopuścziá
im przywłászczác sobie tych rzeczy.
Ale kázá wrócić tym czyię sá. A tho
dla wybáwienia duše złoczyńcowey
ábo dla tego áby z lepszým sumnie-
niem schodził stego swiátá/ gdy wi-
dzi/ iż sýe temu kógo vškodził/ nagro-
dá stárá.

S.

Sády w Miesciéch troiákie/ y sposób xxxij.
ich.

Sádu czekánié tylko ma być do poł- xxxvij.
dnia od wschodu slónca.

Tu tym opisániem času/ dáie znác/ á-
by Sády z wielką pilnością spráwo-
wane były/ áby sobie sedziowie ná nich
nie testnili. Máia tu powinowáctwo
siedzenia/ ab ortu solis ad meridiem et
non ultra. Druga/ áby trzéżwo sádzó
no iáko to ná innem miescu iásnie o-
pisano/ Spec: Saxon: lib: iij. Artic: 69.
Judices ieiuni et sedentes/ debent sen-
tentias inuenire. A tho dla tego/ áby
ich pijanstwo ku niespráwiedliwosci/
nie przywiodło. Bo pijanstwo czesto-
kroc iest poczatkiem y pobudzeniem ku
wszystkiemu złemu. Ná Míasteczákách
y we Wsiách nie ták sýe spráwuiá/ ále
skoro zásiedá / naprzód od goráلكي
grunt zálózá/ y kázá iey sobie nosić iá-
ko ná rzád. Po obiedzie zás bżeczka
dobrze

Xlvij.

dobrze záléwaia/ wiec sye ná sádzie po-
 pija/ y rybalká którego zá pisárzá má-
 ia wedle siebie/ xpóia/ tak wšyscy be-
 da pijáni/ pijáno sádzá/ pijáno piša.
 Co gdy iest przeciw Bogu/ y oto prze-
 ciw iáśnieu Práwu/ Pánowie dziedzi-
 czni/ nie mieliby tego dopuśczać. In-
 dicium enim Dei est / non hominis.
 Sady wyložóné/ czasy ich/ spráwy.
 Sady potoczné/ spráwy ich.
 Sady gošcinné.
 Sadu postanowienie y Gáienie.
 Sadowé spráwy máia byc rozumnem
 ięzykiem v Sadu.
 Sadowa weščiwosć y bespiecznosć.
 Sadowa bespiecznosć y weščiwosć/
 Gáieniem iest obwárowána/ któré
 záwždy bywa niź sye Sadowné spá-
 wy poczynáia/ áby żaden wymówki
 niemiał/ ktoby iedno tám ná mies-
 cu Sadowem potóy śmiał náru-
 syć/ álbo rečá álbo słowy. Musi byc
 kóždy káran wedle przewinienia/ ál-
 bo ná čiele / iesli ón potóy rečá z-
 gwałci / álbo ná pieniądzech / iesli
 słowy/ iáko nápisano Spec: Saxon:
 lib: ij. Artic: 67. in Glosa. Pax in Ju-
 dicio fracta/ corpore punitur: verbo/
 pecunia exolvitur. Żaden sye niewy-
 mówi/ nie słyšalem/ niewiedzialem.
 Ale niewiem co tho słyšenie pola-
 kóm pomaga/ poniewaź im ná roie-
 lu miejscách nierozumnym ięzykiem
 gáia/ iáko y Imienie/ kiedy komu w-
 zdawaia/ téż nierozumnym ięzykiem
 zwłasczá

xlj. xliij

Xlv.

Xlvi.

34. 41.

Lxx.

34. 43.

xxxij.

zwłaszcza Polakóm mówią/ Ktoby te-
raz milczy/ aby wiecznie milczał. A na
Miaścyczkach y na wsiach/ acz po pol-
sku/ ale zaś pomalu schyliwszy sye/ tak
iż tego żaden niesty sye/ iedno oni sami
co sobie schyliwszy sye ieden ku drugie-
mu sępcą. Niemiem co tego Niemiec-
kiego gąienia/ albo wzdawania/ albo
septania za pożytek. Pisało sye prze-
ciw temu piérwéy / a nie tak sye wiele
pisało/ iako za ónym pisaniem wiele s
przełożonych często tymi słowy mówi-
li: Muszą po polsku gąć/ muszą/ mu-
szą: trzeba thego/ słusna to rzecz y po-
trzebna. Także y Imienie wzdawać
muszą po polsku. A przedsię do tego
czasu téy mowy skutku niemáš żadne-
go. Dziwna rzecz iż co iest v Sadu na-
potrzebnieyszego/ iako bezpiecnosc/ v
czciwosc/ przestrzezenie szkody/ to nie-
rocznym ięzykiem rostkazować?
Słusnie by wedle tego rostkazowania
sami Niemcy o przestapienie mieli być
karani/ y sami o Imienie wzdane wie-
cznie milczec. gdyż to do samych Niem-
ców mówią. Polacy nie mieliby być
karani: bo kiedy gąiono/ iako gąiono/
nie rozumieli. Także o Imienie/ iesliby
którego Polaká było wzdane/ choc da-
wnosc przeszła / móglby mówić o nie/
Bo tego nie rozumieli kiedy po Nie-
miecku tak mówiono/ Kto teraz mil-
czy/ aby wiecznie milczał. Bo komu
nie rocznym ięzykiem co rostkazuią/
nie winien tego czynić co mu rostkazu-
iż. y slu-

ia / y słusną zawždy nieposłuszeństwa
wymówkę mają / iż nie rozumiał.

¶ Tu też niewadzi przypomniać na
ty / którzy naprzeciw gajeniu mieyskich
Sądów mówią: Nie masz nicz drogi /
iż zawždy niż sądzić zaczął / przykazu-
ia / aby każdy miał Sąd w wieczności /
aby był pokój zachowan / ani wczym
nienaruszon: ani reka / ani słowy: Ktoby
sye tego wazył / aby był karany. Tóż
w ziemskich Sądziach koronnemi Sta-
tuty dobrze obwarowano / aby na Sa-
dziach rozruchy / zgietki / wołania nie-
bywały / aby tam zbroyną reka niecho-
dzono / aby zachowano pokój y wiecz-
ność. Nadobne o ty Statuta są pisane
né / De Securitate Iudiciorum. A o-
sobliwy Sigismin: Craci 1507. który
jest wty słowa: STATUIMUS & DECREVIMUS,
Si quis in armis vel cum armis insidias, sediti-
nem, violentiam præferentibus ad Conven-
tus aut Iudicia venerit, tanq̃ pacis commu-
nis violator, poena capitis puniatur. quam si
foris fuga euaderet, bona eius confiscentur. Et
hoc Statutum ad personas cuiuslibet status &
conditionis & præeminentię extendimus. &c.
A na koniec / Ktoby sye iedno v Sadu
na stole položyl / trzy grzywny przepa-
da: Ktore winien položyc nie odcho-
dzac od Sadu / pod winę 14 grzywien.
Choć w Niemieckim Prawie obwaro-
wano. Qui armatus ad Iudicium venit, mul-
ctam præstabit, et Actor querulari non tene-
tur, nec Iudex iustum audire debet. Quod si in-
cipit guerrā, vt pacis violator iudicatur. Spec:
Sax: lib:ij, Artic:67. Co sye w Gajeniu
in genere /

in genere / przestęga / które nie mają
dla czego ganić / goz Gaienie nie in-
nego nie jest / iedno opowiadanie tych
praw / które są okolo pokoju / a wczci-
wości Sadowey / a przykazowanie po-
koju y wczciwości. Wczym z Sady zie-
mstiem nie mają żadney różności / ied-
no ta / iż ty Prawa w Mieystich Sa-
doch zawsze w gáieniu opowiadają / a
w ziemstwie nie opowiadają / tylko do-
mą czytają. Ale kiedy by ie też opo-
wiadano / tedy by to opowiadanie ró-
wnie było iako y w mieystich Sadow
gaienie.

Szalony gwałthu nie czyni.

Szalonego obyczay

Szalony iako ma być na gátle karan

Szalony z bracia działu nie ma.

Sasiędzi nie mają sye przywac do in-
nego Prawa / y winą za pociągá-
nie w innym Prawie.

Schowana rzecz zgubiona / kiedy nie-
ma być płacóna.

Schowaney rzeczy niemoze hamowac
w dlugu.

Schowanie iawnie ma być przyymo-
wane.

Scian z sasiadem spólne budowanie.

Sedzia / sedzięgo opisanie / powinność.

Sedziem kto nie moze być.

Sedzia / zloczynice na rektorstwo nie
ma dawac.

Sedzia kiedy sadzi ludzi z innego Pra-
wa.

Sedzia ktorem ludziom daie rzeczniaka

z ij

Sedzia

cxpxvi

xxv.

xix.

Xlvi.

ij.

Xlix.

xxviii

Támże

Támże

Xl.

Xli.

v. vi. 13

liij. 46

ij. iij.

vi.

xiij.

xiiij.

Xliij.

Xlvij.

xiiij.

Lv.

Sedzia o gre nie sadzi/ y iako sadzi.	xiiij.		
Sedzia ma dobrze baczyc osobe ktora dale wieziec.	Lix.		
Sedzia co winien o wieznia gdy z ka- zni wieceze.	Lxix.		
Sedzia kiedy sedzic nie moze.	Lxxiiij		
Sedzia iako ma sedzic/ iesli wedle po- wieści/ czyli swoiey wiadomości.	Lxxv.	Xlv.	
Sedzia obie strony sluchac ma.	Lxxvi.		
Sedzia gdy zdawa na meke co ma ba- czyc.	Lxxviiij	iiij. viij	
Sedzia podezrany / gdy na mece zlo- czynca vmrze.	Lxxx.		
Sedzia przysiegi z vzedu nie ma od- kladac.		xx.	
Sedzia swey rzeczy zadu niemoze byc		26. 43.	
Sedzia winien oprawic komore gdzie sadzaia.		xxx.	
Sedzia nie ma wieznia puszczac bez strony.		xxx.	
Sedzia tego na smierc skazowac ma		Tamze	
Sedzia hacunek rzeczy winien modes- rowac.		Xliij.	
Sedzia Sprawiedliwosci odwlaczac nie ma.		Xlv.	xxviij.
Sedzia iakich rzeczy do Sadu przypu- szczac nie ma.		Xlvi.	
Sedziemiu rzeczy ku wiedzaniu potrze- bne.		Xlvij.	
Sedzia naiemny/ iako ma byc karan/ patrz w slowie / Jednacz.		Xlvij.	
Sedzia wedle Prawa winien sedzic/ Similia iednako maa byc sadzone.		Xlvij.	
Sedziego kiedy przeswiadczyc moze.		Xlvij.	
Sedzia niema sedzic co mu nie nalezy		Xlvij.	
Sedzia w			

Sedzia w czym nie ma litować nakła du swojego.		xxij.	
Sedzia w wątpliwych rzeczach co ma czynić.		xxv.	
Sedziów rozmowa około ostatecznego dekrety.		xxix.	
Sedzia/ patrz tu themu w słowie/V rząd.			
Szesci Miaszt zjazd do Krakowa na Apellacye.	Xcvij.		
Sentencya / patrz w słowie/ Ortel.			
Siedzącym w iednym prawie / Spra wiedliwość ma być iednym pra wem.		Xliij.	
Synowie z dziewczętami iako po rodzi cach rowny dział biorą.	Cxv.	i.ij. ij.	
Sierocie gdy sye ktho chce wwiązać w Imienie / co ma czynić.	Lix.		
Sierota bez Opiekuna nie niemoże.		vi.	
Sierota iako dochodzi Imienia prze danego przez opiekuny.		xxxiij.	
Sierota bez Opiekuna/co moze.		xxxiij.	
Sierota/patrz w słowie/Opiekun.y w Reyestrze na Tytuły w słowie/O pieka.			
Skargá na gárto iako ma być.			xxxij.
Skargá fałszywa co przynosi skárza cemu.		xxxij.	
Skargá gdzie sye pocynie tam sye kon czyć ma.		Xliij.	
Skarb Królewski kiedy spadek bierze.	Cxviij.		
Skarb należiorny w domu nowo kupio nym komu przychodzi: Odpow. Je sliby takie pieniądze w ónym domu przez tego który go przedał były z ias Z ij kiej			

kiey omylności zostawione/ albo na iá-
kie miejsce położone/ albo ich zapamię-
tał : tedy temu co dóm przedał/ przy-
chodzą/ a nie temu co kupił.

Albo w domu nayda pieniądze iáko
skarb zachowany . Tedy iesli syc ozy-
wa a znayduie pan ónego skarbu/ iż ij
za iáką potrzebą albo dla iákiego po-
żytku tam zachował/ tedy iego będzie.
A iesli o Pánu ónego skarbu nie wie-
dzą/ albo pan ónego skarbu umarł/ te-
dy iesli na swym własnym gruncie ij
nalazł/ wszystko tego będzie / który ná-
lazł. A iesli na cudzym gruncie nayda:
tedy albo robotnicy osobliwie ná to sz-
wiednani aby szukali / a w they mierze
tego będzie skarb czyy iest grunt . Albo
robotnicy sa náieci ná inną robote / a
sprzygody náleżli skarb/ tedy połowi-
ca iest tych którzy náleżli/ a druga po-
łowica ónego który iest pánem kupné-
go gruntu.

Skazanie kiedy ma być spisane y czy-
tane.

Skazanie sedzięgo bez pozwu/ nie wa-
żné.

Skazanie/ pátrz w słowie/ Ortel.

Szkody domowe.

Sláhcica kiedy Mieszczenie poimac
moga/ y iáko syc spoimanym ná
gwalcie zachowac.

Sláhcie iáko ma być pozywan.

Słów słych nagroda kiedy niema być.

Sluga co Pánu utraci / Pan docho-
dzić moze.

Sluga

Prawa między pánem sluga i nieuoł-
nikiem na przodka wpisaniu
długatecznie wpisane.

xxix.

Lx.

xl. xli.

Lviij.

Lix.

Lviij.

Xlvi.

Liiij.

fol. 11. 12. 13. 14. 15. 16

Sluga od pana swęgo odchodzący co
cierpi.

Sluga kiedy przed czasem od pana
może odejść.

Sluga pańskich rzeczy przegiąć nie
może.

Sluga po zmarłym panie/iako rychło
myto bierze.

Prawo Boże wzy/zapłacić słudze my-
to najmu iego na każdy dzień pier-
wéy niż słońce zajdzie. Albowiem v-
bogi jest/a thym sę ryłko żywi. By-
śnadz nie wolal ku panu / wskarżać
ięc sę na cie. A thy będziesz miał
grzech. Deut.24.

Sluga kthóry sę wdał na łaske panu
służyć / z łasli sę wpominać ma.
Spec:Saron:libri. Artic:22.

Sluga kiedy wmrze nie wzięwszy mys-
tá/ myto iego komu należy?

Sluga / patrz ku temu w słowięch/
pan/Myto.

Smierć rozmaitych złoczyńców.

Spadków bliskości/stopnie.

Szperunk/patrz w słowie/ Arest.

Spólne vsprawiedliwienie stron.

Spowiedź złoczyńców.

Sprawiedliwości każdy na dziedzinie
śukać ma.

Sprawiedliwy sąd / dwie rzeczy prze-
kazuia.

Starzy lżej mają być karani.

Statuty koronne około gwałtów.

Strzechy budowanie nie ma być nad
cudzym gunttem.

Stróż

Liiij.

Támże

Lv.

Liiij.

cxviii

Cxv.

lxxvi.

cxxyi

1.2.3.4

Xliij.

Lij.

57.58.

Xl.

Xli.

xxxiiij

iiij.

Stróż świątawy goyby więźniá puścić
iako ma być karan.

Sromocenie á lzenie potátemné iako
ma być karané.

Świádkowie/świádeczyć kto nie może. lxxxi.

Świádek ieden nie nie wáży. lxxxiij.

Świádkowi kto co záda/ wnetz musi
dowodzić. lxxxiij.

Świádków wodzenie kiedy ma być. lxxxiij.

ná Świádku kto sye bierze á nie dowie
dzie/co tráci.

Świádectwá słuchać kto ná rok nie
stanie/ álbo słuchać nie chce: rzecz
swoie tráci. A ten który świádku
miał wiéść/ wygrawa. A słusna
to:bo ieslibym ja biórac sye ná s
wiádku/ á nie wywiódł ich/ trácił
dla tego swoie rzecz: tedy y ty kie
dy ich o demnie wiedzionych słu
chać nie chcesz / słusnie rzecz swoie
tráciś. Vbi est enim eadem ratio/
eadem est Juris dispositio. Spe
cu: Saxon: lib:ij. Artic:ii.

Świádków wiele ma być / y iako ie
wiéść. lxxxiij.

Świádków pytania á co świádeczyć
máią. lxxxiij.

Świádkowie natemni co zá pieniądze
przysięgáią / nie máią być przy
mowáni. lxxxiij.

Świádkowie iacy máią być/co świá
deczyć:falszywi co cierpieć máią.

Práwo Boże tak vczy/Deut:19. Gdy
by falszymyświádek powstał prze
ciw komu / winuizc go o przestę
pstwo. A

Alv.

xxvi.

xxij.

xxij.

xix.

xix.

xxij.

xxij.

xxi. xxij

Księga 60	Porz	Arty.	Cesar
pstwo. A sedziowie by go uznali być fałszywym świadkiem/tedy uczynią to nad niem/co on był złośliwie wmy ślił uczynić nad bratem swoim.			
Świadców słuchanie o złoczynstwach.			
Świadcowie o dziedziczne Imienie/ mają być osiedli.		xviij.	xxiij.
Świadectwo bez przysięgi nie niewa ży.		xviij.	
Świadectwa Rące/Wójtá/Przysię żników.		xviij.	
Świadek nie pozwany ma być odizu cony.		xix.	
Szubienica iako ma być budowana.			Li.

Tacitum Juris / co iest/ patrz w slo
wie/ Hypoteca.

Terminus peremptorius / co iest.

Termin. Terminy ábo czasy/ w spra
wach o dlugi/o szkody/ o inne trzy
wody/ które poczciwości nie dotyczą
iz/iako łacinnicy zowią Actiones Ci
uiles/kiedy strona za pierwszym poz
wem nie stanie/mają być dawane na
drugą bliszą sąd po onym Sądzie/
na który był pierwszy rok. Nie wiem
skąd weszło wobyczaj niepotrzebnie
iz prokuratoro. kiedy kog dać pozy
wać na sąd/a pozwany nie stanie/zas
dać pozwać stronę nazajutrz choć
wiedzą dobrze iz Sąd nie będzie na
zajutrz. Jeśli pozwany nie stanie/da
mu powód pisać wine przed samym
Wójtem. Stanieli/tedy sobie odko
żą rok na

I

żę rok na

xxix.

32 rok ná bliski sad/ iakoby nie wysyst-
 to zaidno/ dac za razem rok ná bliski
 sad. To iz iest przeciw Prawu/ naklad
 prózny / Akcyey zatrudnienie / iz wiec
 czasem strony o rok / prawuiz sye rok.
 nie mianoby zachowywac. Tak napisa-
 sano Spec: Saxonilibii. Artic: 67. in
 Textu et in Glosa. Terminus seu tem-
 pus in actione Civilis/ datur ad proxi-
 mum sequens Iudicium. A w Tercie.
 Qui cora Iudicio impetitur/ presensqz
 ibi non fuerit / vicinum et Iudicium
 assignetur: nie nazaintz przed Woy-
 ta. Ale vicinum Iudicium/ proximum
 sequens Iudicium/ kiedy wysysta la-
 wica siada. Wysystko to sa niewiadom-
 mych Prokuratorow niepotrzebne wy-
 mysty/ ktoromi sye sprawiedliwosc wle-
 cze/ Akcy sye zatrudnia/ naklady sye
 prózne mnoza/ ktorie Prokuratorowie
 swoim Panom ku wielkiej szkodzi czy-
 nią/ a sobie ku pożytku/ iz ie biorą/ kie-
 dy główna rzecz zyskuje.

Terminu zlozenie/ ku skazaniu.

Testament. Testamentowi opiekun nie

winien Inwentarza uczynic.

Testamentem w chorobie co moze od-
 dac.

Testamentu iaki dowod.

Testamentem zóna bez meza nie nie-
 moze oddac.

Testamentem czemu stoiscego Imie-
 nia niemoze oddac bez dziedzicow

Testament zloczynice iako bywa spisany/ patrz thez o tym w Reyestrze
 na Tytuly/

Cxi.

xxx.

xxvij.

xxvi.

xxvi.

Tamze

xxvi.

Cxxij.

na Tytuły/ w słowie/ Testament.
Trucizną koby sye obchodził/ iakie bā
danie y karanie.

Truciznę kupować rzecz niebezpieczna

Wyż.

Wbogi z miłosierdziem ma być karan.

Wnieśienie cudzey żony abo dżieroki.

Urząd winien wiedzieć/ czym sye ktho
obchodzi.

Urząd gdy niewinnie kogo da męczyć
co traci/ a kiedy nic nie traci.

Urząd co czynić ma gdy złoczyńca osą-
dzić nie umie.

Urząd co czynić ma/ gdy złoczyńca ze-
znawszy sye zaś przy.

Urząd w wątpliwych rzeczach co czy-
nić ma.

Urząd kiedy sam na złoczyńce insti-
guie.

Urząd/ rzeczy/ złoczyńcy odietych/ nie-
ma brać/ patrz wysshey w słowie/
Rzeczy.

Urząd skradzionemi rzeczami gdy ie
przyniosą co czynić ma.

Urząd swym nakładem sybienice bu-
dować ma.

Urząd/ patrz ku themu w słowie/ Se-
džia.

Wargielth w prawie/ co sye rozumie.

Wdąć sye w prawo/ co iest.

Wdowa o hergetwet obwiniona/ przy-
siega odchodzi.

Wdowa do naczynia rzemieślna mezo-
wego/ po śmierci tego/ nie ma nic.

Jij Wdowa/

Polz. 39. 134

r. 36.

Xli.

Támže

xiij.

Lxiij.

xxviij

vi. xx.

xxi.

xxiiij.

Cxxvij

xxxiij.

xxv.

Xlv.

Xlvij

Xlvij.

Li.

39. 134

Lxxv.

xxiiij.

Xlvij.

vi.

ij.

Wdowa/ pátřz w słowie/ żóná/ Tłie-
 wiaśta.
 Wiano / Żóná zá żywotá meżowého/
 kiedy sye wiana xpóminác może.
 Wiana blisřa żóná po śmierci meżo-
 wéy dochodzić przeciw potómkom
 meżowym.
 Wiana gdy mąż żenie nie wianuje/
 czego sye po śmierci meżowéy do-
 magác ma.
 Wiano/ pátřz tu temu w słowie / Żo-
 ná/ Tłewiaśta/ y w Keyestrze ná
 Tytuły řerzey.
 Wina zá niewczęiwé słowa.
 Wina zá nieřtanie do Sądu.
 Wina gdy stróná strónę lży v Sądu.
 Wina křwawa/řinia.
 Wina zá niedosřeć wczynieniu řkazaniu
 Winy ábo potupu/ křoby nie záplácił
 času powinnego / řlugá Wzedo-
 wy będzie go fantował: y ón fant
 może zárazem zářtawic ábo prze-
 dáć. Sp: Sa: libii. art: 53. in textu.
 Winy nie máig być odpusřczone.
 Winy Burgrábřkie y inné iáko máig
 być plácóné. Pátřz wyřřey o tym
 Burgrábřka winá.
 Wina pieniężna / przeciw práwu Bo-
 żemu.
 Wina/ křo řásiádá wyzywa do innego
 práwá.
 Winy przy oddaniu przysięgi.
 Wina křho sye imnie nie řwéy rzeczy/
 pátřz w Keyestrze ná Tytuły / w
 słowie/ Imowác sye.

Wina/

ri.

ri. 39. lx

ri.

ri. xxxix

ri.

xiij.

xxxviij

xl.

xlviij.

xc.

Cviij.

Alvi.

24. 27.

Wina kto sye bierze na Jscá/á nie stá Cix.
wi go.

W innym prawie nikt nie winien od-
powiadać.

Xlvij.

Wierzyciel/ Wierzycielowi nauki oko-
ło dłużnika.

Lxvij.

Wierzyciel prze niepilność dnia ku pla-
cący naznaczonego / pieniedzy nie
traci.

liij.

Wierzyciel miedzy fanty dłużnikowe-
mi brat ma. Patrz o tym w Reye-
strze na Tytuły/ w słowie/ Dłużnik

xx.

Wierzyciel potomków zmarłego przed
trzydziestym dniem po zmarłym/
nie ma gąbać.

xx.

Wierzyciel kogo piérwéy szukać ma o
dług / dłużnika czy rekoimiego.

xxij.

xxij.

Wierzyciel/ patrz ku temu w słowich/
Dług. Dłużnik. Sant. Deposit. y
w Reyestrze na Tytuły.

Wybicie z Prawa rozmaitym obyczaj-
iem.

Lxxij.

Wyicie/ wybicie/ patrz w słowie Ex-
ceptiones.

Wychodu budowanie/ iako daleko ma
być od sąsiada.

Xli.

Wieżenie dwoiakié winowayce.

Lxix.

Wieżnia ktokolwiek chce bronić / wi-
nien powód odpowiadać.

Tamże

Wieżniowa vgodá dobrowolna y przy-
muszona.

Lxix.

Wieżnia o dług wsadzónego gdy V-
rząd pusci/co traci.

xxx.

Wieżien / o zloczynstwo na Rekoim-
stwo dany / nie bywa karany na
gardle.

xxx.

J ij

Wieżie

Wieżenie/wylanie wód/ wojná/wy-
muia od Sądów.

Wieżnia w czym trzeba vpominac
przed meka.

Wieżien/pátrz ku temu w slowie/Zlo-
czynca.

Ugoda/ma moc rzeczy osadzoney.

Wielkierz/ co iest.

Wystemp przeciw Królowi/ Crimen
lese Maies. pátrz wyssey o tym
w slowie/ Crimen.

Wywiadowanie okolo zloczynstwa.

Wyznanie obwinionego kiedy nie wa-
zne.

Wóyt/ Wóytowska powinność.

Wóyth ná Dekréth nie wótnie / tylko
gdzieby sye mu widział nie słusz-
ny/ Lawniki vpomina.

Wóyt tylko winy bierze.

Wóyth kiedy Wóznemu daie moc ná
Pozew.

Wóytowska przysiega w sprawách sa-
dowychy niesadowych.

Wóyt z Przysięzniki y z Pisárzem win
ni być przy mece.

Wolanie do Sadu iakie ma być.

Wolność komu dana / kiedy nie nie-
wazy/pátrz wyssey w slowie/ Gléyt

Wzdanie Imienia kiedy nie ważne.

Wzdanie Imienia iako bywa / skąd
poszło.

Wzdanie/ pátrz w slowie Imienie.

3.

Zabicie głowy iako placz. Zabicie w
obronie.

*Woznica wystepek na przotku
wpiśaniu folio . 13.*

Lj.

xij.
xiiij.

Lxix.

Lij.

Cxxv.

lxxxvi

ix.

xi.

xx.

Lviij.

x.

xviij.

x.

Xliij.

xxiiij.

obrónie. pátrz ku temu w słowie/
 płaca/y Mejobóycá.
 Zabijaczów rozmaitych/ rozmaitha sz
 mierć.
 Zabijacz Gycá y máthki y innych kres
 wnych/iáko ma być karan.
 Prawo Bożé/ temu kthoby tylko vde
 rzył Rodzice / albo im złorzeczyl/
 kaze wziąć gárlo. Exodi 21.
 Zabicié przygodné. Jesliby ktho siedł
 ná to miejsce/ gdzie sye zbiegáią ku
 sfermowaniu/strzelaniu/ ku puszcza
 niu ná zawód/ ku ciskanu kámienn
 mi/ żerdziámi/ y ku innemu cwicze
 niu : á támby z przygody był zabít/
 ábo obrażón/ábo sye co takiego przy
 dało/sam sobie będzie winien. Jesli
 ten co uczynił dowiedzie/ iż tho nie
 złym vmysłem ále przygodnie uczy
 nił : o tym nápisano Iure Munic:
 Artic:38.in Glosa. Jesliby théz ie
 den drugiego zabił z nieobaczności/
 nie z chuci nád wolą swoie:iáko gdy
 by strzeláiąc ná ptaká/zabił człowie
 ká/ takimu nie przychodzi o gárlo/
 ále ná płácenie głowy. Przeto Se
 dzia ma w thym być opátrzny/ áby
 sye wywiádomał pilnie/iesli sye tho
 zabicié stało z vmysłu z chcenia: Bo
 iesli tak/ thedy mejobóycá ná gárle
 ma być karan. Spec:Saxon:lib:ij.
 Artic:38.in Glosa. Pátrz téż o tym
 wysshey w słowie/Mejobóycá.
 Zbiegowie/Zdrayce/Odpowiednicy iá
 ko máią być karáni.

Zacné

xxij.

cxviii

Xlij.

cxviii

xxv.

Xli.

Zacné Osoby zá iákiem występkem
bywáią meczoné.

Zák Akolit bliffy do Gerady niź sio-
strá máczyna. z siostrą swoią ró-
wno bierze.

Základ/ pátrz w słowie/ Hypoteca.

Zapowiedź / Zapowiedziány státhek/
pátrz w słowie/ Arest.

Záluigcy o zloczynstwo iáko w zálo-
waniu ma postempowác.

Zastáwné Imienie y inne rzeczy.

Zastáwné bydle gdy zdechnie / czyiá
škoda.

Zastáwnié Imienie kto winien opia-
wiać.

Zastáwy v kogo sye vpominác gdy z-
ginie.

Záwiešóné dni od Praw które są.

Zdawanie Imienia/ obyczay/ skąd po-
šlo/ y skutek iego/ pátrz w słowie/
Imienie.

Zebiracy pod perwnym znákiem máią
chodzić.

Zebiracy rádzi ogień zákládáią.

Zeznáníe przed sadem co iest/ skutek ieg

Zgoda ma być chowána / zgody blif-
sa stroná przeciw žalobie dowód.

Zydom które rzeczy z Prává są zábro-
nione.

Zyd iáko pokónywa krześciániną.

Zyd krádzióne rzeczy moze kupić / Za-
stáva ich.

Zyda w zloczynstwie kóściól nie ma
brónić.

Zyd przy zastáwie y kupnie kiedy bywa
złodzieiem.

Porz.
Cxxv.

Ally. Cxli

vi.

xxiij.

xxxviij.

xxxviij

xxxviij

xxxix.

Lv.

Xlij.

Xlij.

xxxiij.

Lxij.

xi.

lxxxv.

xix.

xxx.

30. 82.

xxxi.

xxx.

xxxi.

Zyd náwra-

Zyd nawiácajacy ná swoje wiáre / iá=	xxxij.	
ko ma byc karan.		
Zyda Krześcianin bliffy pokónać.	xxxij.	
Zyd/ Heretyk o cudza krzywde nie ma	xxxij.	
żatować.		
Zyd o rzeczy zastáwné kiedy zgina iá=	xxxij.	
ko odchodzi.		
Złoczyńcá/ná rekojemstwo nie ma byc	xij.	
dan.	Lxxvij	
Złoczyńcá nie zá świeżá poimány/bliff	Lxxx.	
sy sye odwieśc.		
Złoczyńce zeznáníe ma byc dobrowol-	lxxvi.	
né.		
Złoczyńcá y w dzień śwecethy ma byc	Cxxij.	
meczón.		
Złoczyńcá o co ma byc pytan ná mece	Cxxvi.	vi.
Złoczyńców kiedy wiele/który piérwéy	Cxxvi.	
ma byc meczón.		
Złoczyńcá kiedy ma byc dwa rázy me-	Cxxvij	vij. 18
czón.		xix.
Złoczyńcá powołány ma byc poimány	Cxxvij	
á kiedy meczóny.		
Złoczyństwo czworáko sye rozumie.	xxix.	
Złoczyńce Kościół brónić nie ma.	xxx.	
Złoczyńcá kthóry drugie wyda / mali		
byc śmierci wolen zá obietnicą.	Cxxvij	
Złoczyńcá przez wolné przyscie do Sa	Cxxv	
du/iáko bliffy odvodu.		
Złoczyńców rozmaitych śmierć rozma-	Cxxvij	
ita.		
Złoczyńcy wywód przed meką ma byc		xij
dopuszczón.		xxvi.
Złoczyńców pytaníe po mece iákie ma		xv. xv
byc.		xvij.
Złoczyńce zeznáníe które ma byc przy-		xx.
ieté.	A	Żłó

Złoczyńca iako postępieć gdzie porzą-
dny gąyny sąd być nie może.

Złoczyńcy wolna ma być rozmowa z
przyjaciółty.

Złoczyńcy ma być opowiedzian czas
strácenia.

Złoczyńca nie ma być poion gdy go
wiodą.

Złoczyńca iako ma być przed sąd przy-
wiedzion y obżałowan.

Złoczyńca gdy ma wywody niewin-
ności po wyznaniu / iako ma po-
stępieć.

Złodziey nie każdy / v kogo rzecz krad-
zionej zaştana.

Złodzieystwo dwoiakie / złodzieie które
cehuia.

Złodzieyscy pomocnicy / theż máia wi-
sieć.

Złodzieyski kunst w záprzeniu uczyn-
ku.

Złodziey iako ma być karan.

Prawo Boże vczy kradzioną rzecz
wroćcie piećiorako / czworako / dwoia-
ko. A gdyby złodzieia ná kradzie-
stwie zaştano / á zabito go : ten ktho
go zabije / nie winien śmierci. Ale
iesli szód biata dnia to uczyni / wi-
nien śmierci. A gdyby złodziey nie
miał czym nagrody uczynić za swa
kradzieś / ma być przedan. Czytay o
tym Exodi 22. A iesliby kto ukradł
człowieka á hándlował niem y prze-
dał go : thedy złodziey ón winien s-
mierci.

Znáti

Porz. 211y. C. 111.

xxiiij.

xxv.

xxvi.

xxviiij.

xxviiij.

xxx.

xxxij.

Xlviiij.

Cxxix.

Cxxx.

Cxxviiij.

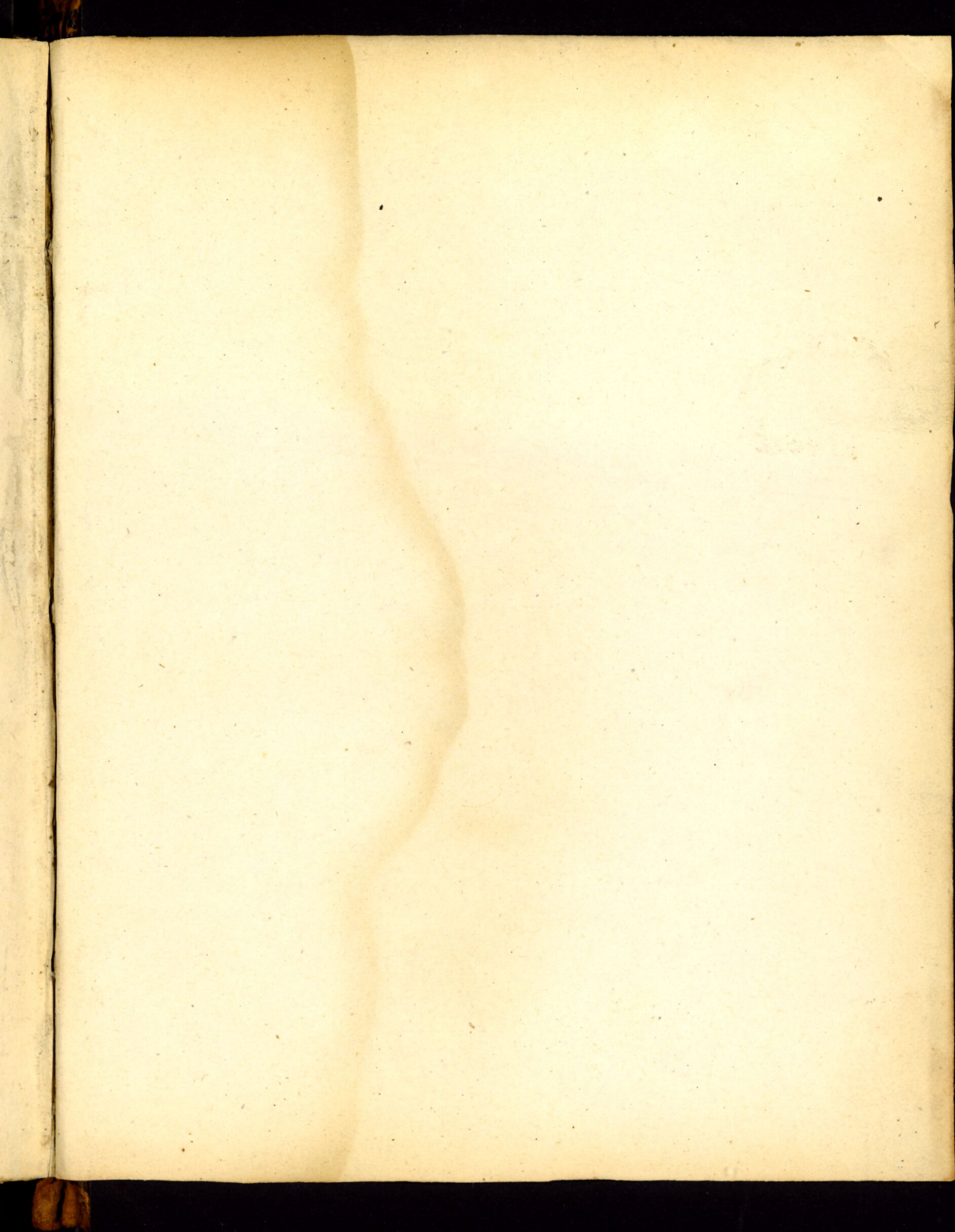
Cxxviiij

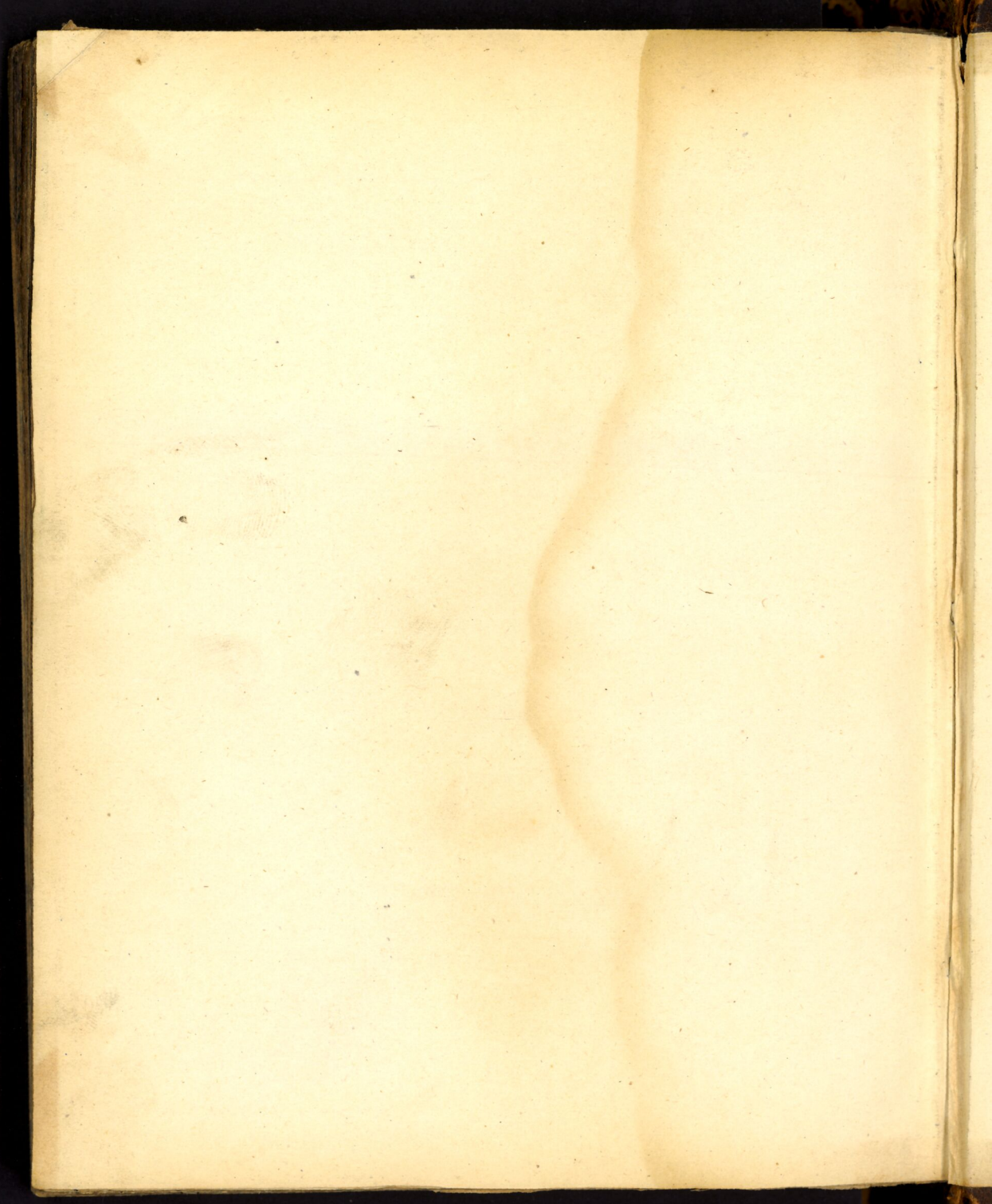
Znáti mežobóyce/ ku zdáníu ná meke.	Cxxij.	xxv.	vij. 13
Znáti cudzoložníká/ zlodžieia/ zá kto- remi máta býc meczení.	Cxxij. cxxxij		34. v. r. xi. rj.
Zóná po smierci mežá iákie práwo w stráwnych rzeczach ma/ Pátrz mie dzy Tytuly Sol. 35. 36.		vij.	46
Zóná po smierci mežá bżemienna iá- to rychlo bżemienná dowodžic ma.		vij.	
Zóná po mežu kiedy trzecia część bie- rze.		vij.	
Zóná póki mżż żyw/ niwczem nie wla- da.		vij.	
Zóná bez mežá nie nie może.		ix.	
Zóná kiedy o cudzolostwo nie ma býc karaná.	Cxxij	ix.	
Zóná zá żywota mežowého / kiedy sye wianá vpóminác może/ y czemu.		xij.	
Zóná kiedy niewinna zá mežá długów plácić.		xij.	
Zenie dożywoťnéy dšeci oyczyszne przy vmieraia.		xij.	
Zóná/ pátrz w słowie/ Niewiásta.		xij.	
Zwierzath škodliwych nagroda iáka ma býc.		xij.	
¶ práwo Boże wcy/ iesliby był Wól/ któryby przed tym bód/ á przestrzežo noby pána ię/ y niemiałby go pod stráža. A ónby zábil człowieka: tedy y wól ma býc wřámionowan/ y pan iego strácon. A iesliby mu nagrode řkazano / tedy táki ma okupic zdio- wie swoje/ iáto mu řkaž. Exo. 21.			

Reyestru do Porz. Arty. Césár.
Kóniec.

K ij

529. — 530

GOŁICKI

Tytuły
Reijestr
PRAWA
Magdeb.